

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 13.12.2016 г.
COM(2016) 815 final

2016/0397 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и на Регламент (ЕО) № 987/2009 за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004

(текст от значение за ЕИП и за Швейцария)

{SWD(2016) 460 final}

{SWD(2016) 461 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Правото на гражданите на ЕС и техните семейства да се движат свободно и да живеят във всяка страна от ЕС е една от четирите основни свободи, залегнали в Договорите на ЕС.

Свободното движение на хора би било възможно само ако социалноосигурителните права на мобилните граждани на ЕС и на членовете на семействата им са защитени.

Настоящата инициатива е част от *пакета за трудова мобилност* на Европейската комисия за 2016 г. Целта на тази инициатива е да продължи процеса на модернизиране на законодателството на ЕС в областта на координацията на системите за социална сигурност, предвиден в регламенти (ЕО) № 883/2004¹ и (ЕО) № 987/2009² („регламентите“), чрез допълнително улесняване на упражняването на правата на гражданите, като същевременно се гарантира правна яснота, честно и справедливо разпределение на финансовата тежест между държавите членки и административна простота и приложимост на правилата. Въвеждането на модернизирана система за координация на социалната сигурност, която да отговаря на социалната и икономическата действителност в държавите членки, е една от основните движещи сили на тази инициатива.

Предложението е съсредоточено върху четири области на координация, в които са нужни подобрения: достъп на икономически неактивните граждани до социалноосигурителни обезщетения, обезщетения за дългосрочни грижи, обезщетения за безработица и семейни обезщетения. Всяка държава членка може да определя свободно характеристиките на собствената си система за социално осигуряване, включително вида на предоставяните обезщетения, условията за допустимост, начина на изчисляване на тези обезщетения и какви вноски следва да се плащат, и то за всички клонове на социалната сигурност, като например обезщетения за възраст и за безработица и семейни обезщетения, при условие че тези национални разпоредби спазват принципите на правото на ЕС в частност по отношение на равното третиране и недискриминацията. В този контекст държавите членки разполагат с възможност да следят плащанията на тези обезщетения, включително на граждани, които пребивават в други държави членки. Административната комисия за координация на системите на социална сигурност има специална роля при обмена на такава информация.

На първо място преразглеждането има за цел да поясни обстоятелствата, при които държавите членки могат да ограничат достъпа до социални обезщетения, поискан от икономически неактивни мобилни граждани на ЕС. В резултат на новата съдебна практика на Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съда“) това е необходимо с цел яснота, прозрачност и правна сигурност. Смята се, че броят на икономически неактивните мобилни граждани е 3,7 милиона³. Правата на близо 80 % от тях (права на пребиваване и/или права на обезщетения) произтичат от факта, че живеят с икономически активни членове на семейството и че продължават да бъдат третирани по

1 Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно координацията на системите за социално осигуряване, ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1, поправка ОВ L 200, 7.6.2004 г.

2 Регламент (ЕО) № 987/2009 от 16 септември 2009 г. за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност, ОВ L 284, 30.10.2009 г.

3 Наблюдение на работната сила, 2014 г.

същия начин като членовете на семейството на работниците, които са граждани на съответната държава. Неактивен мобилен гражданин на ЕС, който е пребивавал законно в дадена държава членка, но вече не отговаря на условията от Директива 2004/38/ЕО, следва да може да се позове на принципа на равно третиране по отношение на зависимостта от вноски обезщетения за социална сигурност, докато приемащата държава членка не е прекратила официално правото му на пребиваване.

На второ място, преразглеждането има за цел да се установи съгласуван режим за координация на обезщетенията за дългосрочни грижи (понастоящем разглеждани в глава „Обезщетения за болест“) чрез включване в Регламент (ЕО) № 883/2004 на отделна глава относно координирането им, с предоставянето на определение и списък на тези обезщетения. Очаква се общо около 80 000 мобилни граждани да имат право на обезщетения за дългосрочни грижи, в общ размер на 793 милиона евро (0,4 % от общия размер на разходите за обезщетения за дългосрочни грижи).

По-нататък в предложението се предвиждат нови механизми за координация на обезщетенията за безработица в случаи с трансграничен характер. Те се отнасят до сумирането на периоди на осигуряване за предоставяне или запазване на право на обезщетения за безработица, прехвърлянето на такива обезщетения и определянето на това коя държава членка е отговорна за изплащането на обезщетения за безработица на погранични работници и други трансгранични работници. Случаите на сумиране са около 25 000 (докладвани от 23 държави членки)⁴, около 27 300 души в рамките на ЕС са прехвърлили обезщетенията си за безработица в друга държава членка⁵ и се предполага, че броят на безработните трансгранични работници е 91 700 годишно, 53 500 от които са погранични работници⁶.

На четвърто място предложението съдържа нови разпоредби за координация на семейните обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете. Такова обезщетение се предлага в 22 държави членки⁷.

По-нататък в предложението се изясняват стълкновителните норми в приложимото законодателство и връзката между регламентите и Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги (наричана по-долу „Директива 96/71/ЕО“)⁸. Административният правилник за координация на системите за социална сигурност в областта на обмена на информация и проверката на социалноосигурителния статут на тези работници става по-строг с оглед на предотвратяването на евентуални нелоялни практики и злоупотреби. Също така предложението предоставя нови изпълнителни правомощия на Комисията в съответствие с член 291 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“), с които допълнително се уточнява въвеждането на единен подход за издаване, проверка и отнемане на преносимия документ A1

4 Pacolet J. & De Wispelaere F., *Aggregation of periods or salaries for unemployment benefits: Report on U1 portable documents for migrant workers* (Network Statistics FMSSFE: 2015) Table 1 (Annex XII of Impact Assessment Report).

5 Pacolet, J. & De Wispelaere, F., *Export of unemployment benefits – PD U2 Questionnaire*, Network Statistics FMSSFE, Европейска комисия, юни 2014 г.

6 Това е прогноза въз основа на Годишния доклад относно трудовата мобилност за 2015 г., Европейска комисия (2015 г.), тъй като не са налични данни относно броя на пограничните работници по смисъла на правната дефиниция, посочена в Регламент (ЕО) № 883/2004.

7 De Coninck J.: *Reply to an ad hoc request for comparative analysis: salary-related child raising benefits*, FreSso - Free movement of workers and Social security coordination, Европейска комисия, 2015 г., стр. 9 (Приложение XXV от Доклада за оценка на степента на въздействието).

8 ОВ L 018, 21.1.1997 г., стр. 1.

(удостоверение за социалноосигурителното законодателство, приложимо по отношение на притежателя).

Освен това предложението съдържа и редица технически изменения. Те се отнасят до приоритизирането на производните права на обезщетения за болест, възстановяването на разходите за медицински прегледи, изчисляването на средните годишни разходи в областта на обезщетенията за болест и въвеждането на мерки за улесняване на идентифицирането на измами или грешки при прилагането на регламентите, включително въвеждането на по-либерална основа за периодичния обмен на лични данни между държавите членки. Освен това бяха преразгледани процедурите за възстановяване на неправомерно изплатени обезщетения за социална сигурност с цел да бъдат приведени в съответствие с еквивалентните процедури в Директива 2010/24/ЕС относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки, в частност с цел създаване на единен инструмент, който да се използва за предприемане на мерки по правоприлагане, както и стандартни процедури за искане на взаимна помощ и уведомяване за актове и решения, свързани с даден иск⁹.

Предложението съдържа също така редица периодични технически актуализации, за да се отразят промените в националното законодателство, които оказват въздействие върху прилагането на разпоредбите на ЕС.

На последно място, предложението дава нови правомощия на Комисията да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от ДФЕС, за да се улесни и ускори законодателната процедура за изменение на приложенията към Регламент (ЕО) № 883/2004, специфични за всяка държава.

- **Съгласуваност със съществуващите разпоредби в тази област на политиката**

Тази инициатива допълва други инициативи, определени в политическите насоки: „Ново начало за Европа“¹⁰ по отношение на приоритет 4: По-задълбочен и по-справедлив вътрешен пазар със засилена промишлена база, и по-конкретно планираната стратегия за вътрешния пазар¹¹. Трудовата мобилност е средство за улесняване на по-ефективното разпределение на ресурсите между секторите и вътре в тях, както и за намаляване на безработицата и несъответствието между търсените и предлаганите умения.

Освен това тя допълва и приоритет 1 на политическите насоки чрез създаване на благоприятна регулаторна среда в подкрепа на предприемаческия дух и създаването на работни места и гарантира, че разпоредбите са в съответствие с ангажимента на Комисията за по-добро законотворчество¹².

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Настоящото предложение е на основание член 48 от ДФЕС.

9 ОВ L 84, 31.3.2010 г., стр. 1.

10 http://ec.europa.eu/priorities/publications/president-junckers-political-guidelines_bg

11 http://ec.europa.eu/priorities/internal-market_bg

12 http://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/better-regulation-why-and-how_bg

- **Субсидиарност**

Принципът на субсидиарност е приложим, доколкото предложението не е от изключителната компетентност на ЕС.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки на национално, регионално или местно равнище; те могат да бъде постигнати по-добре на равнището на Съюза поради следните причини:

Координацията в областта на социалната сигурност засяга трансграничните ситуации, при които нито една държава членка не е способна да действа самостоятелно. Мерки за координация на равнище ЕС се изискват съгласно член 48 от ДФЕС и са необходими за упражняването на правото на свободно движение. Без такава координация свободното движение може да бъде затруднено: хората не биха били склонни да се преместят, ако това би означавало да загубят социалноосигурителните си права, придобити в друга държава членка.

Законодателството на ЕС в областта на координацията заменя множеството съществуващи по-ранни двустранни споразумения. Създаването на рамка на ЕС в тази област осигурява еднаквото тълкуване и защитата на правата на мобилните граждани на ЕС и членовете на техните семейства, а това не може да бъде постигнато самостоятелно от държавите членки на национално равнище.

С него не само се опростява координацията в областта на социалната сигурност между държавите членки, но се гарантира и равното третиране на гражданите на ЕС, осигурени в съответствие с националните законодателства в тази област.

Предложението актуализира действащите към момента координационни правила, за да бъдат приложени промените, наложени се поради променящата се социална действителност, и да се отразят промените в законодателството, извършени на национално равнище.

Следователно предложението е в съответствие с принципа на субсидиарност.

- **Пропорционалност**

Предложеният регламент за изменение не надхвърля необходимото за постигането на ефективна координация на социалната сигурност: той не разширява материалния или индивидуалния обхват на съществуващите правила; въздействието му е съсредоточено върху четирите области, посочени по-горе. Държавите членки остават отговорни за организирането и финансирането на собствените си социалноосигурителни схеми.

Предложението улеснява държавите членки в координирането на схемите за социална сигурност и има за цел защитата на лицата, които се движат на територията на ЕС, като същевременно разпоредбите отговарят на променящите се нужди на държавите членки.

Следователно предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност.

- **Избор на инструмент**

Предложеният инструмент е регламент. С други средства, т.е. съобщение или други правно необвързващи инструменти, не биха могли да се постигнат необходимите правна сигурност и яснота.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

• Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство

Комисията извърши оценка на това до каква степен настоящата правна рамка продължава да осигурява ефективна координация. Този анализ допълни официалния преглед на задълженията на регламентите, който налага Административната комисия за координация на системите за социална сигурност (наричана по-долу „Административната комисия“)¹³ и Европейската комисия да преразгледат и оценят прилагането и ефективността на определени разпоредби на регламентите¹⁴. Той допълни и ангажимента на Комисията да направи оценка на нуждата от преразглеждане на принципите на координацията на обезщетенията за безработица¹⁵.

• Консултации със заинтересованите страни

Неколкократно бяха проведени консултации със заинтересованите страни:

1. - консултации с държавите членки в рамките на Административната комисия;
2. - консултации с националните администрации посредством специализирано онлайн проучване относно координацията на обезщетенията за дългосрочни грижи, прехвърлянето на обезщетения за безработица и координацията на обезщетенията за безработица на пограничните работници;
3. - консултации със социалните партньори относно координацията на обезщетенията за дългосрочни грижи, обезщетенията за безработица за погранични работници и прехвърлянето на обезщетения за безработица в рамките на Консултативния комитет за координация на системите за социална сигурност, както и за координация на семейните обезщетения, обезщетенията за дългосрочни грижи и обезщетенията за безработица в рамките на специално заседание;
4. - консултации с НПО относно координацията на семейните обезщетения, обезщетенията за дългосрочни грижи и обезщетенията за безработица в рамките на специален консултативен семинар;
5. През декември 2012 г. се проведеха две консултации онлайн относно координацията на обезщетенията за дългосрочни грижи, прехвърлянето на обезщетения за безработица и координацията на обезщетенията за безработица на пограничните работници, а през юли 2015 г. – относно координацията на обезщетенията за безработица и семейните обезщетения.

По отношение на достъпа на икономически неактивните мобилни граждани на ЕС до социални обезщетения държавите членки бяха на различни мнения. Някои подкрепиха съществуващото положение като първи или втори избор; други предпочетоха възможността за изменение на разпоредбите за равно третиране на регламента като

¹³ Административната комисия за координация на системите за социална сигурност се състои от представители на държавите членки. Норвегия, Исландия, Лихтенщайн и Швейцария участват като наблюдатели. Административната комисия се занимава с административни въпроси, с въпроси относно тълкуването на разпоредбите на регламентите за координация на социалната сигурност и с насърчаване и развитие на сътрудничеството между държавите от ЕС. Европейската комисия също участва в заседанията и осигурява нейния секретариат.

¹⁴ Вж. Регламент (ЕО) № 883/2004, член 87, параграф 10, буква б) и член 87а, параграф 2, и Регламент (ЕО) № 987/2009, член 86, параграфи 1, 2 и 3.

¹⁵ Съветът взе решение през декември 2011 г., в срок от две години след датата на прилагането му, да преразгледа ефекта от добавянето на нова разпоредба относно обезщетенията за безработица за самостоятелно заети погранични работници. На това заседание и по искане на мнозинството от държавите членки Комисията излезе с декларация, че този преглед ще бъде повод да се започне по-широко обсъждане на настоящите разпоредби в областта на координацията на обезщетенията за безработица, както и да се направи оценка на нуждата от преразглеждане на принципите, заложи в този текст.

първи или втори избор, въпреки че не съществува общ консенсус относно необходимите промени. Малцинство от държавите членки проявиха интерес към административна насока.

Във връзка с координацията на обезщетенията за дългосрочни грижи повечето държави членки подкрепиха създаването на специфично определение и/или конкретни глави и/или списък на обезщетения, докато други се изказаха в полза на запазване на съществуващото положение. Резултатите от обществената консултация от 2012 г. подчертават разнообразието на мненията относно държавата членка, компетентна да предоставя обезщетения за дългосрочни грижи.

По отношение на обезщетенията за безработица:

За сумирането на обезщетенията за безработица държавите членки имаха различни виждания с незначително мнозинство в полза на запазването на съществуващото положение, а останалите се обявиха за сумиране едва след един месец или три месеца работа. Социалните партньори изглежда подкрепят запазването на съществуващото положение. В обществената консултация от 2015 г. една трета от респондентите бяха на мнение, че настоящите правила трябва да бъдат променени.

По отношение на прехвърлянето на обезщетения за безработица държавите членки изразиха различни мнения: някои поддържат настоящите разпоредби, докато други подкрепят правото на прехвърляне за срок от най-малко 6 месеца. Организациите на работодателите поддържат настоящите разпоредби, докато профсъюзи и неправителствени организации подкрепиха възможността за право на прехвърляне за срок от най-малко 6 месеца. В обществената консултация от 2012 г. мнозинството респонденти подкрепиха удължаването на срока за прехвърляне на обезщетенията за безработица.

Накрая, във връзка с координацията на обезщетенията за безработица за погранични и други трансгранични работници, държавите членки бяха разделени между такива, поддържащи съществуващото положение, и други в подкрепа на предоставянето на обезщетения за безработица на всички работници от държавата, в която те последно са осъществявали трудова дейност. Обществената консултация през 2012 г. също така показва различия в становищата сред отделните лица и различните заинтересовани страни в тази област.

По отношение на прехвърлянето на семейни обезщетения значително малцинство от делегациите на държавите членки подкрепиха различна координация на обезщетенията, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете. Повечето неправителствени организации подкрепиха съществуващото положение. В обществената консултация от 2015 г. една четвърт от респондентите бяха на мнение, че настоящите правила трябва да бъдат променени.

Разнообразието от мнения в получените отговори предостави на Комисията всеобхватен поглед върху функционирането на настоящата координация на социалната сигурност, включително забелязаните проблеми, евентуалните им решения и степента на подкрепа за тези решения. Резултатите от обществените консултации са публикувани на портала „Вашият глас в Европа“¹⁶. Всички данни относно мненията на заинтересованите страни могат да бъдат намерени в доклада за оценка на въздействието.

- **Събиране и използване на експертни становища**

При изготвянето на предложението бяха извършени широкообхватни консултации с експерти от Комисията, както и с външни експерти. Бяха взети предвид и проучвания и доклади от мрежата от правни експерти trESS¹⁷, мрежата от правни експерти по въпросите на мобилността в рамките на ЕС (FreSsco), мрежата от експерти по статистика по въпросите на мобилността в рамките на ЕС, съпътстваща оценка на въздействието от Deloitte Consulting, допълнителен анализ от Института за изследване на труда и обществото към Католическия университет в Льовен (HIVA) и от консорциума към „Fondazione Giacomo Brodolini“, COWI и Warwick Institute for Employment Research. Подробен преглед на експертните консултации може да бъде намерен в доклада за оценка на въздействието. Освен това при изготвянето на предложението е взета предвид работата на ad hoc група, съставена от национални експерти от националните органи на държавите членки и сформирана в рамките на Административната комисия. Тази група е разработила редица препоръки по отношение на правилата за определяне на приложимото законодателство, по-конкретно по отношение на командированите работници и лицата, работещи в две или повече държави членки.

- **Оценка на въздействието**

В съответствие с политиката си за по-добро регулиране Комисията направи оценка на въздействието на възможните варианти на политиката, чрез която оцени тяхната икономическа, социална, регулаторна и цялостна ефективност и съгласуваност с по-широките цели на ЕС¹⁸. Тази дейност бе подпомогната чрез структурирани консултации със службите на Комисията в рамките на междуведомствена работна група¹⁹.

Правилата за координация са пряко адресирани до държавите членки и техните институции за социална сигурност. Малките и средните предприятия (МСП) не са пряко засегнати от настоящото предложение. Не се предвижда положително или отрицателно въздействие върху околната среда.

По отношение на цифровото въздействие предложението е напълно съобразено с интернет. Електронен обмен на данни между националните органи в областта на координацията на социалната сигурност ще се прилага чрез проекта за Електронен обмен на данни за социалната сигурност (EESSI) (пълното му прилагане е предвидено за средата на 2019 г.).

По отношение на достъпа на икономически неактивните мобилни граждани на ЕС до социални обезщетения предпочитаният вариант е да се изменят настоящите разпоредби за равно третиране на Регламент (ЕО) № 883/2004, така че да се направи позоваване на ограниченията, предвидени в Директива № 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на

17 Доклад на експертната група на trESS за 2010 г., анализ на избраните понятия на регулаторната рамка и практически последици по отношение на координацията на социалната сигурност; Доклад на експертната група на trESS за 2011 г., координиране на дългосрочните грижи — текущо състояние и бъдещи перспективи; аналитично проучване от 2012 г. относно правната оценка на въздействието за преразглеждането на Регламент № 883/2004 по отношение на координацията на обезщетенията за дългосрочни грижи и доклада на експертната група на trESS за 2012 г. относно координацията на обезщетенията за безработица (всички доклади са публикувани на сайта www.tress-network.org).

18 Работен документ на службите на комисията, SWD(2016) 460.

19 Участваха следните служби: ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“, ГД „Икономически и финансови въпроси“, ГД „Енергетика“, ГД „Евростат“, ГД „Финансова стабилност, финансови услуги и съюз на капиталовите пазари“, ГД „Вътрешен пазар, промишленост, предприемачество и МСП“, ГД „Миграция и вътрешни работи“, ГД „Правосъдие“, Правната служба, ГД „Мобилност и транспорт“, ГД „Политика за съседство и преговори за разширяване“, ГД „Регионално развитие“, ГД „Научни изследвания и иновации“, ГД „Здравеопазване и безопасност на храните“, Генералния секретариат, ГД „Данъчно облагане и митнически съюз“, ГД „Търговия“.

Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (наричана по-долу Директива 2004/38/ЕО)²⁰, и да се отрази съдебната практика на Съда на ЕС. Този вариант е предпочетен пред алтернативните законодателни варианти (да се позволи такава дерогация по отношение на независещите от вноски специални парични обезщетения съгласно член 70 от Регламент (ЕО) № 883/2004; или независещите от вноски специални парични обезщетения, предоставящи минимален доход за издръжка, да бъдат премахнати от настоящия регламент) и незаконодателните варианти (приемане на съобщение за изясняване на правилата). Предложението кодифицира състоянието на законодателството на ЕС съгласно тълкуването на Съда и следователно ще има минимално икономическо влияние или въздействие върху социалните права в сравнение с базовия вариант; то обаче може да намали регулаторните разходи чрез осигуряване на по-голяма яснота относно настоящото състояние на законодателството на ЕС.

Предложението установява съгласуван режим за обезщетенията за дългосрочни грижи чрез въвеждането на отделна глава относно координирането на тези обезщетения в съответствие със съществуващите разпоредби относно обезщетенията за болест и чрез включване на определение за обезщетение за дългосрочни грижи и на списък на обезщетенията по държави. Този вариант беше предпочетен пред алтернативата държавата членка на пребиваване да предоставя всички обезщетения за дългосрочни грижи с възстановяване от компетентната държава членка (със или без добавки от компетентната държава). Предпочитаният вариант предвижда изрично правно основание за вече съществуващите правила, като осигурява прозрачност и стабилност на режима. Изясняването ще бъде от полза на гражданите и институциите и социалната закрила ще се повиши. Предпочитаният вариант няма да доведе до значителни икономически последици или големи разходи за изпълнение в сравнение с базовия вариант.

Във връзка с координирането на обезщетенията за безработица:

Предпочитаният вариант за сумирането на обезщетенията за безработица е да се изисква минимален период от три месеца, през който лицето да е осигурено в държавата членка на последната си дейност, преди да придобие правото да сумира осигурителните периоди в миналото (като изиска от държавата членка на предишната месторабота да предостави обезщетения, когато това условие не е изпълнено). Този вариант е предпочетен пред други опции, които позволяват сумиране едва след един ден или един месец осигуряване или допускат референтните доходи, получавани в държавата членка на предишната месторабота, да бъдат взети предвид при изчисляването на обезщетенията за безработица след един или след три месеца дейност в компетентната държава членка. Очаква се предпочетеният вариант да гарантира по-силна връзка между институциите, които са компетентни за предоставянето на обезщетения за безработица, и да доведе до икономии от 41 милиона евро, макар и с различно разпределение на разходите между държавите членки. Няма да има значително въздействие върху регулаторните разходи.

По отношение на прехвърлянето на обезщетения за безработица предпочитаният вариант е да се удължи минималният период за прехвърляне на обезщетения за

20 ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

безработица от три на шест месеца, като същевременно се осигури възможност за прехвърлянето на обезщетение за целия срок на действие на правото. Този вариант ще бъде съчетан с механизъм за засилено сътрудничество за подпомагане на лицата, които търсят работа, в тази им дейност, увеличавайки възможността за реинтегриране на пазара на труда. Това е предпочитаният вариант пред алтернативата за предоставяне на правото за прехвърляне на обезщетенията за безработица за целия срок на действие на правото. Предпочитаният вариант няма да доведе до значителни икономически последици или големи разходи за изпълнение в сравнение с базовия вариант, тъй като от компетентната държава членка се изисква само да прехвърли обезщетения, за които вече съществува право.

Във връзка с координирането на обезщетенията за безработица на пограничните работници и други трансгранични работници предпочитаният вариант е държавата членка на последната месторабота да отговаря за изплащането на обезщетения за безработица, когато пограничният работник е работил там в продължение на поне 12 месеца, а в останалите случаи за това да отговаря държавата членка на пребиваване. В резултат на това настоящата процедура за възстановяване на разходите ще бъде премахната. Този вариант е предпочитан пред разгледаните алтернативи, а именно или на пограничните работници да се предостави изборът къде да подават заявленията си за обезщетения за безработица, или държавата членка на последната месторабота да отговаря за изплащането на тези обезщетения във всички случаи. Смята се, че този вариант ще увеличи икономическите разходи от 416 на 442 милиона евро, но пък ще намали регулаторните разходи от 9,9 на 3,7 милиона евро.

Във връзка с координирането на обезщетенията за гледане на малко дете, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете, предпочитаният вариант е настоящите разпоредби за координиране да бъдат променени, така че обезщетенията за гледане на малко дете да се считат за индивидуални и лични права и да се даде възможност за факултативно право за държавата членка с вторична компетентност да изплаща обезщетението в пълен размер. Това ще позволи на държавите членки, които активно насърчават съвместното упражняване на родителските права, да премахнат евентуалните финансови пречки пред родителите, които вземат родителски отпуск по едно и също време. Този вариант беше предпочетен пред разгледаните алтернативи, а именно на държавата членка с вторична компетентност да се наложи задължението да дерогира от припокриващите се правила по отношение или на всички обезщетения за гледане на малко дете, или само на свързаните с възнаграждението обезщетения за гледане на малко дете. Максималното икономическо въздействие на предпочитания вариант би било увеличение на икономическите разходи за държавата членка с вторична компетентност в диапазон от 58 до 84 %, въпреки че на практика е възможно да бъдат по-ниски, тъй като не всички държави членки ще изберат да приложат дерогацията. Очаква се въздействието на промяната на индивидуалните и личните права върху социалните права да бъде минимално поради ниското равнище на спазване на задължението за признаване на производното право на обезщетения за гледане на малко дете.

Настоящото предложение е придружено от доклад за оценка на въздействието (SWD (2016) 460, който бе прегледан от Комитета за регулаторен контрол и получи неговото положително становище на 21 януари 2016 г. Всички препоръки на Комитета за регулаторен контрол бяха взети предвид в окончателния доклад за оценка на въздействието.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС. Потенциалното въздействие върху националните бюджети беше очертано по-горе.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Пет години след началната дата на прилагане на изменените регламенти и на всеки пет години след това Комисията ще представя на Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет доклад за оценка на прилагането на новия инструмент в съответствие с насоките за по-добро регулиране.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Този раздел предоставя по-подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението за Регламент (ЕО) № 883/2004 (наричан по-нататък „основният регламент“) и Регламент (ЕО) № 987/2009 (наричан по-нататък „регламентът за изпълнение“).

Член 1

Член 1 се отнася до измененията в основния регламент.

1. Съображение 2 се изменя, така че да се позовава на правото на свободно движение за всички граждани на ЕС в съответствие с правото на ЕС.
2. Съображение 5 се изменя, така че да се позовава на ограниченията, включени в Директива 2004/38/ЕО по отношение на достъпа до социални обезщетения на икономически неактивни мобилни граждани на ЕС.
3. Вмъква се съображение 5а, за да се поясни, че прилагането на Директива 2004/38/ЕО спрямо регламентите беше потвърдено от съдебната практика на Съда на ЕС по дела C-140/12 *Brey*, EU:C:2013:565, C-333/13, *Dano*, EU:C:2014:2358 и C-308/14 *Комисия/Обединеното кралство*, EU:C:2016:436.
4. Вмъква се съображение 5б, за да се поясни, че при оценката на изпълнението на изискването за притежание на пълно здравно застрахователно покритие, както е посочено в Директива 2004/38/ЕО, държавите членки следва да гарантират, че е възможно неактивните мобилни граждани на ЕС да изпълнят това изискване.
5. Вмъква се съображение 5в, за да се уточни, че ограниченията на правата на равно третиране на икономически неактивните мобилни граждани на ЕС, включени в Директива 2004/38/ЕО, не накърняват основните права на тези граждани, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз.
6. Съображение 24 се изменя, за да включва препратка към новата глава относно обезщетенията за дългосрочни грижи.
7. Вмъква се съображение 35а, за да се обясни, че семейните обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете, представляват специална категория семейни обезщетения и трябва да се разглеждат като индивидуално и лично право, при условие че въпросните обезщетения са изброени в част 1 на приложение XIII към основния регламент. Това означава, че компетентна държава членка не е длъжна да предоставя производни права по отношение на такива обезщетения на членовете на семейството на осигуреното лице. Държавите членки с вторична

компетентност могат да изберат да не прилагат правилата против припокриване на член 68, параграф 2 от основния регламент и да отпуснат на правоимащото лице тези обезщетения в пълен размер. Ако държава членка реши да направи такава дерогация, решението ѝ следва да се включи в част 2 на приложение XIII и дерогацията трябва да се прилага по последователен начин за всички засегнати правоимащи лица.

8. Съображение 39а се отнася до съответните инструменти на ЕС за защита на данните.
9. Съображение 46 се добавя с цел позоваване на делегираните правомощия, предоставени на Комисията да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на всички приложения към основния регламент и регламента за изпълнение. Тези приложения съдържат специфични за всяка държава вписвания, отразяващи различията в националните системи на държавите членки.
10. Съображение 47 се добавя, за да се подчертае, че основният регламент защита основните права и спазва принципите, залегнали в Хартата на основните права на Европейския съюз, и следва да се прилага в съответствие с тези права и принципи.
11. Съображение 48 се добавя, за да се поясни, че никоя разпоредба от основния регламент не ограничава независимите права и задълженията, залегнали в Европейската конвенция за правата на човека.
12. Член 1 се изменя, за да се вземе предвид предлаганата нова глава 1а относно обезщетенията за дългосрочни грижи. Тя включва определение на обезщетенията за дългосрочни грижи в буква г), в която се посочват съставните елементи на тези обезщетения. Това определение взема предвид анализа, извършен от мрежата trESS²¹, отразява съдебната практика на Съда на Европейския съюз²² и е в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.
13. Член 3, параграф 1 се изменя, за да се включат обезщетенията за дългосрочни грижи като отделен клон на социалната сигурност.
14. В член 4 се предвижда, че по отношение на достъпа до социални обезщетения на икономически неактивни мобилни граждани на ЕС в приемащата държава членка принципът на равно третиране може да се подчинява на изискването за притежаване на право на законно пребиваване, както е посочено в Директива 2004/38/ЕО. За целите на настоящата разпоредба, с изключение на достъпа до социално подпомагане по смисъла на Директива 2004/38/ЕО, определението „икономически неактивен мобилен гражданин на ЕС“ не включва търсещи работа мобилни лица, които в съответствие с член 45 от ДФЕС²³ имат право на пребиваване в приемащата държава членка, докато търсят работа там.
15. Член 11, параграф 2 се изменя, за да включи новото определение за обезщетения за дългосрочни грижи. Параграф 5 също се актуализира с цел привеждане в съответствие на определението за „основна база“ с новото

21 Доклад на експертната група на trESS за 2011 г., *Coordination of long-term care benefits-current situation and future prospects* (http://www.tress-network.org/tress2012/EUROPEAN%20RESOURCES/EUROPEANREPORT/trESSIII_ThinkTankReport-LTC_20111026FINAL_amendmentsEC-FINAL.pdf).

22 Дело C-160/96 Molenaar EU:C:1998:84, дело C-215/99, Jauch EU:C:2001:139; дела C-502/01 и C-31/02 Gaumain-Cerri & Barth EU:C:2004:413.

23 Дело C-282/89, Antonissen, EU:C:1991:80. Вж. също дело C-67/14, Alimanovic, EU:C:2015:597, параграф 57.

определение, поместено в приложение III, подчаст FTL, точка 14 към Регламент (ЕС) № 965/2012 на Комисията от 5 октомври 2012 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета, изменен с Регламент (ЕС) № 83/2014 на Комисията от 29 януари 2014 г.²⁴

16. Член 12 се изменя, за да се поясни, че терминът „командиран работник“ има значението, дадено в Директива 96/71/ЕО. Това пояснение обаче не променя обхвата на този член, а само съгласува понятията, използвани в тези правни текстове. Измененията също така предвиждат, че съществуващата забрана за заместване, съдържаща се в член 12, параграф 1, следва да обхваща и самостоятелно заетите лица.
17. Вмъква се член 13, параграф 4а с цел да се предостави ясно правило за разрешаване на конфликти, в случай че дадено лице получава обезщетения за безработица от една държава членка, докато същевременно е наето в друга държава членка. Той осигурява законова основа за принципите на препоръка U1 на Административната комисия²⁵.
18. Член 32 се изменя, за да се предвидят ясни правила за предимство на производните права на член на семейството в случаите, при които има натрупване на право на обезщетения за болест в натура съгласно законодателството на повече от една държава членка.
19. Член 34 се заличава като следствие от въвеждането на нова глава 1а относно обезщетенията за дългосрочни грижи.
20. Добавя се глава 1а, за да се въведе отделна глава за координация на обезщетенията за дългосрочни грижи.

В член 35а се определят общите разпоредби за координация на обезщетенията за дългосрочни грижи в съответствие с правилата за обезщетения за болест.

Параграф 1 съответства на приложимите разпоредби на дял III, глава 1 от основния регламент.

Параграф 2 предвижда задължение за Административната комисия да направи списък с всички обезщетения за дългосрочни грижи, които съществуват по силата на националните законодателства.

Параграф 3 предвижда дерогация от координирането на паричните обезщетения за дългосрочни грижи съгласно новата глава, като на държавите членки се дава възможност да координират обезщетенията съгласно други глави от дял III от основния регламент. В приложение XII ще бъде поместен списъкът на тези обезщетения.

Съществуващите разпоредби против припокриване на обезщетения за дългосрочни грижи от настоящия член 34 са включени в новия член 35б, с изключение на параграф 2, който е включен в новия член 35а, параграф 2.

В член 35в се определят правилата за възстановяване на разходи за обезщетения за дългосрочни грижи между институциите. Параграф 1 е относно

24 ОВ L 28, 31.1.2014 г., стр. 17.

25 Препоръка № U1 от 12 юни 2009 г. относно приложимото законодателство по отношение на безработни лица, осъществяващи почасова професионална или търговска дейност в държава членка, различна от държавата на пребиваване (ОВ C 106, 24.4.2010 г., стр. 49).

приложението на член 35 спрямо обезщетенията за дългосрочни грижи. Параграф 2 предвижда субсидиарна компетентност за възстановяване от здравноосигурителните институции там, където няма специфично законодателство относно обезщетенията за дългосрочни грижи в натура. Той отразява логиката на член 40, параграф 2 по отношение на обезщетенията за трудови злополуки и професионални болести.

21. Член 50, параграф 2 се изменя, за да се премахне излишното позоваване на член 52, параграф 1, буква а), тъй като осигурителните периоди, завършени в други държави членки, не се вземат предвид при изчисляване на самостоятелните обезщетения съгласно член 52, параграф 1, буква а).
22. Член 61 се изменя, за да се премахнат специалните разпоредби за сумиране, съдържащи се в настоящия параграф 1. Вместо това общите разпоредби за сумиране на член 6 ще се прилагат, така че периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени в предишната държава членка, да бъдат взети предвид, когато е необходимо, от държавата членка на последно извършвана дейност, при условие че последните периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени в тази държава членка, са продължили поне три месеца.
23. Член 64 се изменя, за да се удължи минималният период, през който безработните лица, които търсят работа в друга държава членка, може да отправят искане за прехвърляне на обезщетения за безработица, от три на шест месеца (или остатък от периода на отпуск, ако е по-кратък от шест месеца). Държавите членки могат да удължат този шестмесечен период до пълния срок на правото на обезщетения за безработица в компетентната държава членка.
24. Новият член 64а допълва член 61. В него се предвижда, че безработните лица, които се преместват да живеят в друга държава членка и стават безработни в тази държава членка след период от по-малко от три месеца, през който са работили и са били застраховани, могат да поискат прехвърляне на паричните си обезщетения за безработица от държавата членка на осигуряване. В този случай те трябва да се регистрират в службите по заетостта на държавата членка на последната си дейност и да спазват задълженията, необходими на лицата, искащи обезщетения за безработица съгласно законодателството на тази държава членка.
25. Член 65 се изменя, за да се въведат нови разпоредби за изплащането на обезщетения за безработица на пограничните работници и други трансгранични работници, които по време на последната си работа са пребивавали извън компетентната държава членка.

В параграф 1 се предвижда, че тези лица ще бъдат третираны по същия начин, както ако са пребивавали в компетентната държава членка.

В параграф 2 се предвижда, че лица, които са работили в продължение на по-малко от 12 месеца в компетентната държава членка, ще получават обезщетения от държавата на пребиваване. Въпреки това работник, който има право на обезщетения за безработица съгласно националното законодателство на компетентната държава членка, без да се позовава на принципа на сумиране съгласно член 6, може да избере да получава обезщетение за безработица от тази държава членка.

Параграф 3 въвежда изключение от обичайното задължение съгласно член 64, параграф 1, буква а) за безработни лица, желаещи да прехвърлят обезщетенията си за безработица, които са регистрирани в службите по заетостта на компетентната държава в продължение на поне четири седмици. Това изключение е приложимо и в случая на напълно безработно лице, което избира да търси работа в държавата членка на пребиваване, и се прилага за целия срок на правото на обезщетение за безработица. Параграф 4 предоставя на такива лица избора да се регистрират в службите по заетостта в държавата членка на пребиваване или в държавата членка на предишната дейност.

В параграф 5 се пояснява, че параграфи 2—4 не се прилагат за лица, които са безработни частично или през различни периоди. Тези лица имат право да претендират за обезщетения за безработица само в държавата членка на последната си дейност.

26. Член 68б се въвежда с цел да се осигурят специални разпоредби относно координацията на семейните обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете, които са изброени в част 1 от новосъздаденото приложение XIII. В него се предвижда, че такива обезщетения трябва да се разглеждат по-скоро като индивидуално и лично право, отколкото като полза за семейството като цяло. Държавите членки с вторична компетентност могат да изберат да не прилагат правилата против припокриване на член 68, параграф 2 от основния регламент и да отпуснат на правоимащото лице тези обезщетения в пълен размер. Тези държави членки ще бъдат посочени в част II на приложение XIII.
27. Новият член 75а се въвежда, за да се отдаде по-голямо значение на съществуващото задължение, което се съдържа в член 89, параграф 3 от регламента за изпълнение, а именно компетентните институции да гарантират, че техните институции са запознати и спазват своите задължения за координация, в т.ч. решенията на Административната комисия. То също така въвежда задължение за насърчаване на сътрудничеството между компетентните институции и инспекциите по труда на национално равнище.
28. Въмква се член 76а с цел Европейската комисия да бъде оправомощена да приема актове за изпълнение в съответствие с член 291 от ДФЕС, с които се установяват процедурите, които трябва да се следват, за да се гарантират еднакви условия за прилагането на специалните правила, предвидени в членове 12 и 13 от основния регламент по отношение на командированите работници и самостоятелно заетите лица, както и на лицата, упражняващи дейност в две или повече държави членки. Тези мерки въвеждат стандартни процедури за издаването, оспорването и отнемането на документ PDA1 за удостоверяване на законодателството, което се прилага по отношение на лицата в случаите, посочени по-горе.
29. Въмква се член 87б, който определя преходни разпоредби за измененията, въведени с този регламент. Преходните разпоредби са стандартни, с изключение на това, че параграф 4 въвежда специални преходни разпоредби за координация на обезщетенията за безработица за бивши погранични работници. В него се предвижда, че съществуващите разпоредби ще продължат да се прилагат за обезщетенията, които вече са предоставени на лица преди влизането в сила на новите разпоредби.

30. Член 88 се изменя и се добавя нов член 88а по отношение на процедурата за актуализиране на приложенията към регламентите. Тези приложения съдържат специфични за всяка страна вписвания, отразяващи различията в националните системи на държавите членки. Това изменение ще разшири обхвата на съществуващите правомощия, предвиден в член 92 от регламента за изпълнение, за да се даде възможност на Европейската комисия да приема делегирани актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на всички приложения към основния регламент. По-бързият процес за изменение на приложенията, така че да отразяват промените на национално равнище, ще гарантира по-голяма прозрачност и правна сигурност за заинтересованите страни, както и по-добра защита на гражданите. В съответствие с Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.²⁶ Европейската комисия ще проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа на експертно равнище.

Член 2

Член 2 се отнася до измененията в регламента за изпълнение.

1. Вмъква се ново съображение 18а във връзка със специалната процедура, която се прилага, ако държава членка не е в състояние да предостави информация за средните годишни разходи на лице във всяка възрастова група за конкретна референтна година с цел възстановяване на разходите за обезщетения в натура въз основа на фиксирани суми.
2. Съображение 19 е изменено, за да се актуализира позоваването на Директива 2008/55/ЕО от 26 май 2008 г. относно взаимопомощта при събиране на вземания, свързани с някои видове налози, мита, данъци и други мерки, заменена впоследствие с Директива 2010/24/ЕС относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки²⁷.
3. Вмъкват се нови съображения 25 и 26 за позоваване на новите разпоредби за борба с измамите и грешките в съответствие с принципите на ЕС за защита на данните.
4. Член 1 се изменя, за да се включи ново определение за „измама“ в контекста на новата разпоредба в член 5, параграф 2. Новото определение се основава на определението, използвано в съобщението „Свободно движение на гражданите на ЕС и техните семейства: пет действия за промяна“²⁸.
5. Член 2 се изменя, за да се предостави по-либерална основа за периодичния обмен на лични данни между държавите членки по отношение на лицата, за които се прилага настоящият регламент, за да се улесни идентифицирането на евентуални измами или грешки при правилното прилагане на регламентите. Прехвърлянето на данни съгласно тази разпоредба е предмет на задълженията по член 77 от основния регламент данните да се предават в съответствие с разпоредбите на Съюза за защита на физическите лица по отношение на обработката и свободното движение на лични данни.
6. Член 3, параграф 3 се изменя, за да се определят правата на субекта на данни съгласно законодателството на ЕС за защита на данните. В него също така се предвижда, че субектът на данни може да поиска от компетентния орган на

26 COM(2015) 216 final.

27 ОВ L 84, 31.3.2010 г.

28 COM(2013) 837 final.

държавата членка на пребиваване да координира исканията на субекта на данни по отношение на личните данни, обработвани съгласно тези регламенти.

7. Член 5 се изменя с цел да се постанови, че издаден от институция декларативен документ е валиден само когато цялата задължителна информация е попълнена.

Ако това бъде поискано, задължение на издаващата институция ще бъде да преразгледа основанията за издаването на документа и, ако е необходимо, да го коригира или оттегли в срок от 25 работни дни. Ако заявителят е извършил измама, отнемането на документа има обратно действие.

Освен това институцията, издала документа, изпраща на институцията, отпратила искането, всички налични доказателства, въз основа на които е взела решението си, в срок от 25 работни дни или — при доказана спешна ситуация — от два работни дни.

8. Член 14, параграф 1 се изменя, за да се приведе в съответствие с промените в член 12, параграф 1 от основния регламент. Освен това в него се предвижда, че от командирован работник, който е вече социално осигурен в изпращащата държава членка, не се изисква да бъде социално осигурен и в държавата членка, в която е установен неговия работодател.

9. В член 14, параграф 5а се уточнява, че член 13, параграф 1, буква б), подточка i) от основния регламент, в който се предвижда, че работникът или служителят е подчинен на законодателството на държавата членка, в която се намира седалището или мястото на дейност на работодателя или предприятието му, се прилага единствено ако въпросните работодател или предприятие обичайно извършват основна дейност в тази държава членка. В противен случай работникът или служителят попада в обхвата на законодателството на държавата членка, в която неговите работодател или предприятие извършват основната си дейност или в която се намира центърът им на икономически интерес. Преценката на това се извършва в съответствие с критериите, определени в член 14, параграфи 9 и 10 от регламента за изпълнение. Втората алинея на параграф 5а се заличава, тъй като става излишна с оглед на измененията в член 11, параграф 5 от основния регламент.

10. Добавя се член 14, параграф 12 с цел да се осигури стълкновителна разпоредба за случаи, при които лице, което пребивава в трета страна извън приложното поле на регламентите, осъществява дейност като наето или самостоятелно заето лице в две или повече държави членки, като същевременно е под обхвата на законодателството в областта на социалното осигуряване на една от тези държави. Изменението предвижда, че такова лице е под обхвата само на законодателството в областта на социалната сигурност на държавата членка, в която се намира седалището, мястото на дейност или центърът на икономически интерес на предприятието или на работодателя му.

11. Член 15, параграф 2 се изменя, за да се предвиди издаването на преносим документ A1 („PDA1“) на полетния екипаж и членове на кабинния екипаж, посочени в член 11, параграф 5 от основния регламент.

12. Член 16 се изменя с цел рационализиране на процедурата за определяне на приложимото законодателство при работа в две или повече държави членки. В параграфи 1 и 5 предвижда, че работодател може да започне процедурата от името на своите служители и че той трябва да бъде уведомен за решението кое

е приложимото законодателство в областта на социалната сигурност. В измененията в параграф 2 се предвижда, че институцията на държавата членка, в която се намира работодателят, също трябва да бъде уведомена за решението. В изменението в параграф 3 се предвижда, че съществуващата процедура, включваща първо временно определяне, което става окончателно единствено ако никоя друга засегната институция не оспорва това решение в рамките на два месеца, следва да се ограничи само до онези случаи, при които институцията на местопребиваването определи, че се прилага законодателството на друга държава членка.

13. Член 19 се изменя, за да се постанови, че компетентните институции са длъжни да проверяват съответната информация преди издаването на документ PDA1 за определяне на приложимото законодателство по отношение на притежателя на този документ. Това съответства на съдебната практика на Съда на Европейския съюз²⁹. В него също така се предвижда, че институциите за социална сигурност и инспекциите по труда, данъчните органи и имиграционните власти имат право пряко да обменят информация относно социалния статус на засегнатите лица с цел гарантирането на съответствието с правните задължения, свързани със заетостта, здравеопазването и безопасността, имиграцията и данъчното облагане (подробностите за този обмен ще бъдат уточнени с решение на Административната комисия). От компетентния орган се изисква да предостави специфична и адекватна информация на субектите на данни за това с каква цел се обработват личните данни.
14. Глава 1 от дял III се изменя, така че в обхвата ѝ да попаднат обезщетенията за дългосрочни грижи.
15. Член 23, член 24, параграф 3, член 28, параграф 1 и членове 31 и 32 са изменени, така че да се гарантира, че са приложими по отношение на обезщетенията за дългосрочни грижи. В случай на специални схеми за държавни служители тези обезщетения трябва да бъдат посочени в приложение 2.
16. Заличава се член 43, параграф 3, втора алинея, в която се предвиждат ситуации, когато националното законодателство установява различни стойности за периодите на осигуряване на доброволно или незадължително застраховане и компетентната институция не може да определи сумата, дължима за разглеждания период. Това е в резултат на прегледа, извършен от Административната комисия, в който се посочва, че тази разпоредба вече не е необходима.
17. Член 55, параграф 4 се изменя, за да се постанови, че месечните доклади за последващи мерки, посочени в трета алинея, стават задължителни с цел да се засилят контролните процедури.
18. Член 55, параграф 7 се изменя, за да се предвиди, че сегашните разпоредби по отношение на прехвърлянето на обезщетения за безработица се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на прехвърлянията, извършени съгласно новия член 64а от основния регламент.
19. Съгласно член 64а от основния регламент се вмъква нов член 55а, за да се гарантира, че компетентната институция на държавата членка на предишните

осигуровки получава цялата информация, необходима за оценяването на правото на обезщетения за безработица за заинтересованото лице.

20. Член 56 се изменя, за да се отразят промените в член 65 от основния регламент.
21. Дял IV, глава I се променя, за да отрази факта, че тази глава се прилага и по отношение на възстановяването на обезщетенията за дългосрочни грижи въз основа на действителни разходи или фиксирани суми.
22. Член 64, параграф 1, първо тире се изменя, за да се подобри точността на методологията за изчисляване на възстановяването на базата на фиксирани суми между държавите членки, предвидена в член 24, параграф 1 и членове 25 и 26 от основния регламент, чрез използване на три различни възрастови групи за лицата на възраст 65 години и повече.
23. Член 65, параграф 1 относно възстановяването на разходите за обезщетения в натура въз основа на фиксирани суми се изменя, за да се поясни, че ако не е възможно държавата членка да уведоми за средните годишни разходи за конкретна година в рамките на изисквания срок, Административната комисия може, ако бъде поискано, да даде съгласието си да бъдат използвани средните годишни разходи, публикувани в Официален вестник за предходната година. Тази дерогация не може да бъде предоставена за втора поредна година.
24. Член 70 се заличава поради измененията в член 65 от основния регламент, с който се отменят правилата за възстановяване на обезщетенията за безработица за бивши погранични работници.
25. Член 73, параграфи 1 и 2 се изменят и се добавя параграф 3, за да се разшири прилагането на процедурата на прихващане, така че да обхване уреждането на искове в случаи, произтичащи от промяна с обратно действие на приложимото законодателство. Освен това се добавя параграф 4, за да се гарантира, че процедурата на прихващане между институциите не се възпрепятства от сроковете, предвидени в националното законодателство. Като се има предвид, че в член 82, параграф 1, буква б) от регламента за изпълнение вече бе въведен петгодишен срок за процедурата по възстановяване, вмъква се параграф 5, в който се предвижда, че за процедура на прихващане съгласно член 73 също ще се прилага давностен срок от пет години, с обратно действие, считано от датата на започване на процедурата за решаване на спорове между държавите членки, упомената в член 5, параграф 2 или в член 6, параграф 3 от регламента за изпълнение.
26. Членове 75—82 и член 84 се изменят и се вмъква член 85а за актуализиране на процедурите за възстановяване, съдържащи се в дял V, глава III от регламента за изпълнение. Съществуващите процедури се основават на тези, определени в Директива 2008/55/ЕО, заменена впоследствие с Директива 2010/24/ЕС. По-конкретно изменението предвижда единен инструмент, който да се използва при предприемане на мерки по правоприлагане, както и при стандартни процедури за искане на взаимопомощ и уведомяване за актове и решения, свързани с даден иск.
27. Член 75 се изменя, за да се предостави правно основание на държавите членки да използват обменената информация в областта, обхваната от този регламент, за целите на изчисляването и събирането на данъци и мита по Директива 2010/24/ЕС. Освен това се въвежда правно основание за обмен на информация

без предварително запитване между органите в случаите на възстановяване на вноски за социално осигуряване.

28. Член 76 се изменя, за да се ограничи възможността държавите членки да откажат да предоставят информация, когато това е от полза за възстановяването на неправомерно обезщетение.
29. Член 77 се изменя, за да се въведе единен формуляр за уведомяване. В изменението се пояснява също, че искане за уведомление следва да се прави, когато държавата членка на органа заявител не е в състояние да направи от своя страна такова уведомление в съответствие с правилата си или ако уведомлението от държавата членка би породило прекомерни трудности.
30. Член 78 се изменя, за да се въведе изключение от задължението на държавата членка да предоставя помощ в процедура по възстановяване в случаите, когато е ясно, че няма изгледи за цялостно възстановяване или процедурата би довела до прекомерни трудности.
31. Член 79 се изменя, за да се въведе единен инструмент за възстановяване на неправомерно обезщетение, който да е пряко признат в друга държава членка. Въвеждането на единен инструмент за възстановяване среща солидна подкрепа от представителите на държавите членки в рамките на Административната комисия³⁰.
32. Член 80 се изменя, за да се изяснят обстоятелствата, при които органът, получил искането, може да приспадне направените от него разходи от събраните искания.
33. Член 81 адаптира разпоредбите, свързани с оспорването, за да се вземат предвид измененията по отношение на уведомлението и единния инструмент за възстановяване.
34. Член 82 се изменя, за да се изяснят давностните срокове, приложими по отношение на исканията за помощ, свързани с искове, по-стари от пет години.
35. Член 84 се изменя, за да се изясни кога дадена държава членка може да поиска помощ при налагането на защитни мерки. В него също така се предвижда, че документ, съставен, за да позволи налагането на защитни мерки в държавата членка на органа заявител, не може да бъдат обект на действия за признаване, допълване или заместване.
36. Член 85 се изменя, за да се въведе разпоредба, която изяснява задължението на органа заявител да възстанови разходите по възстановяването, направени от органа, получил искането, в случаи, когато тези разходи не могат да бъдат възстановени от длъжника или да се приспадат от иска.
37. Член 85а се въвежда, за да се даде възможност на длъжностните лица на органа заявител да участват в процедура по възстановяване в друга държава членка, когато това е договорено между страните и е в съответствие с условията на органа, получил искането.
38. Член 87, параграф 6 се изменя, за да се ограничи изключението от принципа за безплатна административна взаимопомощ, предвиден в посочения член, чрез премахване на задължението за възстановяване на разходите за медицински

30

Pacolet J & De Wispelaere F Recovery Procedures Report (Доклад относно процедурите за възстановяване), (Network Statistics FMSSFE: 2015 г.), получен в съответствие с прегледа на задълженията съгласно член 86, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 987/2009.

прегледи и административни проверки, извършвани от институцията по мястото на престой или пребиваване, в случаите, в които тази институция използва констатациите на неизпълнение на задължения съгласно собственото ѝ законодателство.

39. Член 89, параграф 3 се заличава, тъй като тази разпоредба сега е включена в член 75а от основния регламент.
40. Член 92 се заличава в резултат на измененията в член 88 от основния регламент.
41. Член 93 се изменя и се вмъква член 94а с цел препратка към преходните разпоредби на член 87б от основния регламент и на специалните преходни разпоредби за координация на обезщетенията за безработица за бивши погранични работници.
42. Член 96 се изменя, за да се постанови, че за целите на извършването на валутното конвертиране съгласно член 107 от Регламент (ЕИО) № 574/72 на Европейския парламент и на Съвета от 21 март 1972 г. за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността³¹, компетентните институции могат да се позоват на валутни обменни курсове, публикувани съгласно член 90 от регламента за изпълнение.

Член 3

В този член се определя датата на влизане в сила на новите разпоредби.

Приложение

1. Приложението включва изменения на настоящите приложения към основния регламент. Тези приложения трябва да бъдат периодично актуализирани, най-вече поради промени в националното законодателство.
2. Приложение I към основния регламент относно освобождаването от координацията на семейните обезщетения се изменя, за да отрази промените в националните законодателства относно авансовите плащания за издръжка в Словакия и Швеция и специалните помощи за раждане на дете и осиновяване в Унгария, Румъния и Швеция.
3. Приложение II към основния регламент относно двустранните конвенции се изменя, за да се заличи позоваването на „ИСПАНИЯ — ПОРТУГАЛИЯ“, което е с изтекъл срок.
4. Приложение III към основния регламент се изменя в съответствие с член 87, параграф 10а: вписванията за Естония, Испания, Италия, Литва, Унгария и Нидерландия се заличават поради изтичането на срока им на 1 май 2014 г. Освен това Хърватия, Финландия и Швеция са заличени от приложение III, по тяхно искане.
5. В приложение IV към основния регламент се изброяват държавите членки, които предоставят повече права на пенсионери, завръщащи се в компетентната държава. То се изменя, за да се включат Естония, Литва, Малта, Португалия, Румъния, Словакия, Финландия и Обединеното кралство, които желаят да

31

ОВ L 74, 27.3.1972 г., стр. 1—83 (Специално издание на английски език: Поредача I, том 1972(I), стр. 160 – 233).

предоставят пълен достъп до обезщетения в натура за болест за пенсионери, завърнали се на тяхна територия.

6. Приложение X към основния регламент, в което са изброени специалните парични обезщетения, независещи от вноски, се изменя, за да отрази промените в националните законодателства.

Някои вписвания се заличават, тъй като посочените обезщетения вече не съществуват (чешката социална помощ, естонската помощ за пълнолетни лица с увреждания, унгарската надбавка за транспортни разходи и словенската държавна пенсия и издръжка) или пък са били преформулирани и са част от националното законодателство за социално подпомагане (словенското подпомагане на доходите на пенсионери).

Трябва да се добавят нововъведените обезщетения, които отговарят на условията, предвидени в член 70, параграф 2 от основния регламент (естонското обезщетение за погребение, румънската социална помощ за пенсионери и компонентът за мобилност на британското плащане за лична независимост).

Две от настоящите вписвания за Германия и Швеция трябва да се актуализират в резултат на изменения в националното законодателство.

7. Приложение XI към основния регламент, което съдържа специални разпоредби за прилагане на законодателството на държавите членки, трябва да се актуализира.

Изменението на вписването за Германия има за цел да гарантира прилагането на най-благоприятния данъчен режим за лицата, получаващи обезщетение за родителски отпуск.

Изменението на вписването за Естония съдържа метод за изчисляване на пропорционалното обезщетение за инвалидност в съответствие с член 52, параграф 1, буква б) от основния регламент, като уточнява, че сроковете на пребиваване в Естония, ще се вземат предвид от 16-годишна възраст до момента на настъпване на инвалидността.

Изменението на вписването за Нидерландия постановява, че лицата, които получават „равностойна“ пенсия в съответствие с приложение XI, член 1, буква е), и членовете на техните семейства имат право, въз основа на равностойна пенсия, и впоследствие на законоустановената пенсия за осигурителен стаж и възраст, да получават обезщетения в натура за болест в държавата членка на пребиваване за сметка на Нидерландия.

Добавят се две нови вписвания за Чешката република и Словакия във връзка с прилагането на Конвенцията за социално осигуряване от 29 октомври 1992 г., сключени след разпадането на Чешката и Словашката федеративна република (вече включени в приложение II). Целта е да се вземат предвид особеностите на техните нови пенсионни добавки, свързани с тези конкретни исторически обстоятелства.

Първите два параграфа от вписването за Швеция следва да бъдат заличени вследствие на решението на Съда по дело C-257/10 *Bergström*, EU:C:2011:839.

Параграфи 1, 2 и 4 от вписването за Обединеното кралство се изменят, за да отразят промените в националното законодателство.

8. Към основния регламент се добавя ново приложение XII, в което ще бъдат посочени обезщетенията за дългосрочни грижи, координирани в глава 1а, както е посочено в член 35а, параграф 3.
9. Към основния регламент се добавя ново приложение XIII, в което ще бъдат посочени паричните семейни обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете, както е посочено в член 68б.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност и на Регламент (ЕО) № 987/2009 за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004

(текст от значение за ЕИП и за Швейцария)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 48 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет³²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) От 1 май 2010 г. започна да се прилага модернизирана система за координация на социалната сигурност с регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009.
- (2) Тези регламенти бяха актуализирани с Регламент (ЕС) № 465/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. за допълване, изясняване и актуализиране на някои разпоредби от регламентите, по-конкретно в областта на определянето на приложимото законодателство и обезщетенията за безработица, както и за техническите адаптации на позоваванията на националното законодателство в приложенията.
- (3) От оценките и дебатите относно координацията на системите за социална сигурност в рамките на Административната комисия стана ясно, че процесът на модернизация в областта на обезщетенията за дългосрочни грижи, обезщетенията за безработица и семейните обезщетения следва да продължи.
- (4) От първостепенна важност е правилата за координация да бъдат в крак с променящата се правна и социална среда, в която те функционират, чрез допълнително улесняване на упражняването на правата на гражданите, като същевременно се гарантира правна яснота, честно и справедливо разпределение на финансовата тежест между институциите на заинтересованите държави членки и административната простота и приложимостта на правилата.
- (5) Необходимо е да се гарантира правната сигурност чрез уточнението, че достъпът до социални обезщетения на икономически неактивни мобилни граждани в приемащата държава членка може да бъде обвързано с това гражданинът да е

законно пребиваващ в съответната държава членка съгласно Директива № 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки³³. За тези цели икономически неактивният гражданин трябва да бъде ясно разграничен от търсещо работа лице, чието право на пребиваване произтича пряко от член 45 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

- (6) Обезщетенията за дългосрочни грижи досега не бяха включени изрично в материалното приложно поле на Регламент (ЕО) № 883/2004, а се координираха като обезщетения за болест, което води до правна несигурност както за институциите, така и за лицата, кандидатстващи за обезщетения за дългосрочни грижи. Необходимо е да се разработи стабилна правна рамка, съобразена с обезщетенията за дългосрочни грижи в рамките на регламента, за да се включи ясно определение на тези обезщетения.
- (7) С цел да се осигури яснота по отношение на терминологията в законодателството на ЕС, терминът „командиране“ следва да се използва само за командироването на работници по смисъла на Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги³⁴. Освен това, за да се постигне последователност в третирането на наетите и самостоятелно заетите лица, е необходимо специалните правила за определяне на приложимото законодателство по отношение на работниците, които са временно командировани или изпратени в друга държава членка, последователно да се прилагат и за наети и самостоятелно заети лица.
- (8) В областта на обезщетенията за безработица правилата за сумиране на осигурителни периоди следва да се прилагат по еднакъв начин от всички държави членки. С изключение на трансграничните работници, посочени в член 65, параграф 2, правилата за сумиране на периоди с цел придобиване на право на обезщетения за безработица следва да се подчиняват на условието в последно време лицето да е било социално осигурено в продължение на поне три месеца в тази държава членка. Предишната компетентна държава членка следва да остане компетентна за всички осигурени лица, които не отговарят на това условие. В този случай регистрацията в службите по заетостта на държавата членка на последната осигуровка следва да има същите последици като регистрацията в службите по заетостта на държавата членка, в която безработното лице е било осигурено по-рано.
- (9) В резултат на препоръките в Доклада за гражданството на ЕС за 2013 г.³⁵ е необходимо минималната продължителност на прехвърлянето на обезщетения за безработица да се удължи от три на шест месеца, за да се подобрят възможностите за търсене на работа за безработните лица, които се местят в друга държава членка, както и шансовете им за реинтегриране на пазара на труда и справянето с несъответствието между търсените и предлаганите умения през границите.
- (10) Нужно е да се осигури по-голямо равенство на третирането на пограничните и трансграничните работници чрез осигуряване за пограничните работници на

33 ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

34 ОВ L 018, 21.1.1997 г., стр. 1.

35 COM(2013) 269 final.

обезщетения за безработица от държавата членка на последно осъществявана дейност, при условие че са работили в тази държава членка най-малко през предходните дванадесет месеца.

- (11) Семейните обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете, имат за цел да отговорят на индивидуалните и личните нужди на родителя, подчинен на законодателството на компетентната държава членка, и следователно се отличават от другите семейни обезщетения, тъй като те целят да компенсират родителя за пропуснати доходи или възнаграждения по време на период на гледане на малко дете, а не представляват просто обща финансова подкрепа за семейството.
- (12) С цел да се даде възможност за своевременно актуализиране на настоящия регламент в резултат на промените на национално равнище, правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва да се делегира на Европейската комисия във връзка с изменението на приложенията към настоящия регламент и към Регламент (ЕО) № 987/2009. Много е важно Комисията да проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на експертно равнище, и то в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.³⁶. По-специално, с цел осигуряване на равно участие в изготвянето на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, а техни експерти имат систематичен достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с изготвянето на делегираните актове.
- (13) С цел да подкрепи държавите членки в усилията им за борба с измамите и грешките при прилагането на правилата за координация е необходимо да се установи допълнително правно основание, което да улесни обработката на лични данни за лицата, за които се прилагат регламенти (ЕО) № 883/2004 и (ЕО) № 987/2009. Това би позволило дадена държава членка периодично да сравнява данните, съхранявани от нейните компетентни институции, с тези на друга държава членка, за да идентифицира грешки или несъответствия, които изискват по-нататъшни проучвания.
- (14) С цел да се защитят правата на субектите на данни и същевременно да се улесни легитимният интерес на държавите членки да си сътрудничат при изпълнението на правните задължения, е необходимо ясно да се определят обстоятелствата, при които е възможно личните данни, обменяни съгласно тези разпоредби, да се използват за цели, различни от социалното осигуряване, и да се изяснят задълженията на държавите членки за оказване на специфична и адекватна информация на субектите на данни.
- (15) За да се ускори процедурата за проверка и оттегляне на документи (по-конкретно по отношение на законодателството в областта на социалната сигурност, приложимо по отношение на притежателя на документите) в случай на измами и грешки, е необходимо да се засили сътрудничеството и обмена на информация между институцията, издала документите, и институцията, поискала оттеглянето им. При съмнение относно валидността на документ или правилността на подкрепящите доказателства или в случай на различие в становищата на държавите членки относно определянето на приложимото

законодателство, в интерес на държавите членки и на заинтересованите лица е съответните институции да постигнат споразумение в приемлив срок.

- (16) За да се гарантира ефективното и ефикасно функциониране на правилата за координация, е необходимо да се изяснят правилата за определяне на приложимото законодателство за работниците и служителите, които осъществяват икономическа дейност в две или повече държави членки, с цел да се осигури по-голяма равнопоставеност при същите условия, които се прилагат за лицата, които са командировани или упражняват икономическа дейност в една-единствена държава членка. Освен това правилата относно командироването, предвиждащи приложимото законодателство да остава в сила, следва да се отнасят само за лица, които вече са свързани със системата за социална сигурност на държавата членка по произход.
- (17) На Европейската комисия следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия, за да се гарантират еднакви условия за прилагането на членове 12 и 13 от Регламент (ЕО) № 883/2004. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията³⁷.
- (18) Ако дадена държава членка не е в състояние да предостави информация за средните годишни разходи на лице във всяка възрастова група за конкретна референтна година, е необходимо да се предвиди алтернатива, така че държавата членка да може да представи искания за въпросната година въз основа на средните годишни разходи за предходната година, публикувани в Официален вестник. Възстановяването на разходите за обезщетения в натура въз основа на фиксирани суми следва максимално да се доближава до действително направените разходи; поради това дерогацията от задължението за уведомление следва да подлежи на одобрение от страна на Административната комисия и не следва да се предоставя за втора поредна година.
- (19) Като се вземе предвид съдебната практика на Съда по дела C-345/09 *van Delft и др.*, EU:C:2010:610 и C-543/13 *Fischer-Lintjens*, съществува необходимост от улесняване на промените с обратна сила в действащото законодателство. Следователно процедурата на прихващане, приложима в случаите, когато законодателството на дадена държава членка се прилага временно в съответствие с член 6 от Регламент (ЕО) № 987/2009, следва да бъде разширена, така че да обхване други случаи в резултат на изменение с обратно действие на приложимото законодателство. Освен това в този контекст е необходимо различните ограничителни разпоредби в националното законодателство да останат без приложение, за да се гарантира, че уреждането с обратно действие между институциите не се възпрепятства от несъвместимост в сроковете, предвидени в националното законодателство, като същевременно се определи еднакъв срок от пет години с обратно действие, считано от започването на процедурата на диалог, посочена в член 5, параграф 2 и член 6, параграф 3 от настоящия регламент, за да се гарантира, че тази процедура за разрешаване на спорове не е възпрепятствана.

- (20) Ефективното възстановяване е средство за предотвратяване на измамите и злоупотребите и справяне с тях и начин да се осигури безпроблемното функциониране на схемите за социална сигурност. Процедурите по възстановяване, съдържащи се в глава III от дял IV от Регламент (ЕО) № 987/2009, се основават на процедурите и правилата, установени в Директива 2008/55/ЕО от 26 май 2008 г. относно взаимопомощта при събиране на вземания, свързани с някои видове налози, мита, данъци и други мерки³⁸. Тази директива беше заменена с Директива 2010/24/ЕС относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки³⁹, която въвежда единен инструмент, който да се използва за предприемане на мерки по правоприлагане, както и стандартен формуляр за уведомяване относно инструменти и мерки, свързани с вземания. В прегледа от Административната комисия в съответствие с член 86, параграф 3 от Регламент № 987/2009 повечето държави членки считат, че е изгодно да се използва единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки, сходни с тези, предвидени в Директива 2010/24/ЕС. Следователно е необходимо правилата за взаимна помощ при събирането на вземания в областта на социалната сигурност да отразят новите мерки, предвидени в Директива 2010/24/ЕС, за да се гарантира по-ефективно възстановяване и гладко функциониране на правилата за координация.
- (21) Необходимо е приложенията в Регламент (ЕО) № 883/2004 да се адаптират с цел да бъдат отразени законодателните промени в някои държави членки и да се гарантира правна сигурност за заинтересованите страни,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕО) № 883/2004 се изменя, както следва:

1. В съображение 2 се добавя второ изречение, както следва:
„Член 21 от Договора за функционирането на Европейския съюз гарантира на всеки гражданин на Съюза правото на свободно движение при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договорите, и на мерките, приети за тяхното осъществяване.“
2. В съображение 5, след думите „на съответните лица съгласно различните национални законодателства“ се вмъква следният текст:
„при спазване на условията по отношение на достъпа до социални обезщетения на икономически неактивни мобилни граждани на ЕС в приемащата държава членка, посочени в Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки⁴⁰.“
3. След съображение 5 се вмъква следният текст:

38 ОВ L 150, 10.6.2008 г., стр. 28.

39 ОВ L 84, 31.3.2010 г., стр. 1.

40 ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

„5а) Съдът на Европейския съюз е постановил, че държавите членки имат право да обвържат достъпа на икономически неактивни граждани в приемащата държава членка до социални обезщетения, които не представляват социално подпомагане по смисъла на Директива 2004/38/ЕО, с правото на законно пребиваване по смисъла на посочената директива. Проверката на правото на законно пребиваване следва да се извършва в съответствие с изискването по Директива 2004/38/ЕО. За тези цели икономически неактивният гражданин трябва да бъде ясно разграничен от търсещо работа лице, чието право на пребиваване произтича пряко от член 45 от Договора за функционирането на Европейския съюз. За да се подобри правната яснота за гражданите и институциите, е необходимо кодифицирането на тази съдебна практика.

5б) Държавите членки следва да гарантират, че икономически неактивните мобилни граждани на ЕС не са възпрепятствани да изпълнят условието да притежават пълно здравно застрахователно покритие в приемащата държава членка, както е посочено в Директива 2004/38/ЕО. За тази цел може да е нужно да се позволи на тези граждани да участват финансово, по пропорционален начин, в здравно-осигурителна схема в държавата членка, в която те обичайно пребивават.

5в) Независимо от ограниченията на правото на равно третиране на икономически неактивни лица, които произтичат от Директива 2004/38/ЕО или по друг начин по силата на правото на Съюза, никаква част от настоящия регламент не следва да ограничи основните права, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на човешко достойнство (член 1), правото на живот (член 2) и правото на закрила на здравето (член 35).“

4. Първото изречение от съображение 18б се заменя със следното:

„В приложение III, подчаст FTL към Регламент (ЕС) № 965/2012 на Комисията от 5 октомври 2012 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета, изменен с Регламент (ЕС) № 83/2014 на Комисията от 29 януари 2014 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 965/2012 за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета⁴¹, понятието „основна база“ за членовете на полетния и кабинния екипаж означава местоположението, определено за член на екипажа от оператора, където членът на екипажа обикновено започва и приключва периода на дежурство или поредица от периоди на дежурства и където, при обичайни условия, операторът не носи отговорност за настаняването на съответния член на екипажа.“

5. Съображение 24 се заменя със следното:

„24) Обезщетенията за дългосрочни грижи за осигурени лица и членове на техните семейства трябва да бъдат координирани съобразно специфични правила, които по принцип съответстват на правилата, приложими към обезщетенията за болест съгласно съдебната практика на Съда на Европейския

съюз. Необходимо е също така да се предвидят конкретни разпоредби в случай на припокриване на обезщетения за дългосрочни грижи в натура и в брой.“

6. След съображение 35 се добавя следното:

„35а) Паричните семейни обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете, са индивидуални права, които принадлежат лично на родителя, подчинен на законодателството на компетентната държава членка. Като се има предвид специфичното естество на тези семейни обезщетения, те следва да бъдат включени в част I от приложение XIII към настоящия регламент и да бъдат предназначени единствено за съответния родител. Държавата членка с вторична компетентност може да реши, че правилата за предимство в случай на припокриване на права на семейни обезщетения съгласно законодателството на компетентната държава членка и на държавата членка на пребиваване за членовете на семейството не следва да се прилагат за такива обезщетения. Ако държава членка реши да не прилага правилата за предимство, тя трябва да прави това последователно по отношение на всички правоимащи лица в аналогично положение и да бъде включена в част II от приложение XIII.“

7. След съображение 39 се вмъква следният текст:

„39а) По отношение на обработката на лични данни в съответствие с настоящия регламент се прилагат достиженията на правото на ЕС относно защитата на личните данни, по-специално Регламент (ЕС) № 679/2016 относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)⁴².“

8. След съображение 45 се вмъкват следните съображения:

„46) С цел да се даде възможност за своевременно актуализиране на настоящия регламент в резултат на промените на национално равнище, правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва да се делегира на Европейската комисия във връзка с изменението на приложенията към настоящия регламент и към Регламент (ЕО) № 987/2009. Много е важно Комисията да проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложиени в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.⁴³. По-специално, с цел осигуряване на равно участие в изготвянето на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, а техни експерти имат систематичен достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с изготвянето на делегираните актове.

47) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално защитата на личните данни (член 8), свобода при избор на професия и право на труд (член 15), правото на собственост (член 17), правото на недискриминация (член 21), правата на детето (член 24), правата на възрастните хора (член 25), интеграцията на хората с увреждания (член 26), правото на семеен и

42 ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1—88.

43 COM(2015) 216 final.

професионален живот (член 33); правото на социална сигурност и социална помощ (член 34), закрила на здравето (член 35) и свободата на движение и пребиваване (член 45); и трябва да се изпълнява в съответствие с тези права и принципи.

48) Някоя разпоредба от настоящия регламент не ограничава независимите права и задълженията, залегнали в Европейската конвенция за правата на човека, по-специално правото на живот (член 2), правото на защита срещу нечовешко или унижително отношение (член 3), правото на собственост (член 1 от Първия допълнителен протокол) и правото на недискриминация (член 14). Настоящият регламент трябва да се прилага в съответствие с тези права и задължения.“

9. Член 1 се изменя, както следва:

- а) В буква в) изразът „дял III, глави 1 и 3“ се заменя с изречение „дял III, глави 1, 1а и 3“.
- б) В точка и), 1), ii) след изречение „дял III, глава 1, за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата“ се вмъква изразът „и глава 1а относно обезщетенията за дългосрочни грижи“.
- в) В точка ха), i) след изречение „дял III, глава 1 (обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата“) се вмъква изразът „и глава 1а (обезщетения за дългосрочни грижи“), а последното изречение се заличава.
- г) След точка ха) се вмъква следната точка:

„хб) „обезщетение за дългосрочни грижи“ означава всяко обезщетение в натура, парично обезщетение или комбинация от двете, предназначено за лица, които поради старост, инвалидност, заболяване или увреждане имат нужда, в продължение на дълъг период, от съществена помощ от страна на друго лице или лица при извършването на основните им ежедневни дейности, в т.ч. помощ за запазване на личната им независимост; това включва обезщетения, предоставяни на или за лицето, което предоставя такава помощ;“

10. В член 3, параграф 1 след буква б) се добавя следната буква:

„ба) обезщетения за дългосрочно лечение;“

11. Член 4 от Регламент (ЕО) № 883/2004 се заменя със следното:

„Член 4

Равно третиране

1. Освен ако в настоящия регламент не е предвидено друго, лицата, за които се прилага настоящият регламент, получават същите обезщетения и имат същите задължения съгласно законодателството на която и да е държава членка, както нейните собствени граждани.

2. Държавите членки могат да изискват достъпът до социални обезщетения на икономически неактивните мобилни граждани, пребиваващи на тяхна територия, да бъде обвързан с условието тези граждани да имат право на законно пребиваване по смисъла на Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно правото на граждани на

Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки⁴⁴“.

12. Член 11 се изменя, както следва:

а) В параграф 2 изразът „паричните обезщетения за болест, покриващи лечение за неограничен период“ се заменя с изрза „паричните обезщетения за дългосрочни грижи“.

б) Параграф 5 се заменя със следното:

„5. Дейност като член на полетен или кабинен екипаж, изпълняващ пътнически или товарни въздухоплавателни услуги, се смята за дейност, извършвана в държавата членка, в която се намира основната база според определението за нея, съдържащо се в приложение III, подчаст FTL към Регламент (ЕС) № 965/2012 на Комисията от 5 октомври 2012 г. за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета, изменен с Регламент (ЕС) № 83/2014 на Комисията от 29 януари 2014 г.“⁴⁵

13. Член 12 се заменя със следното:

„Член 12

Специални правила

1. Лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано по смисъла на Директива № 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги⁴⁶ или изпратено от този работодател в друга държава членка, за да осъществява там дейност от името на същия работодател, продължава да е подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 24 месеца и че лицето не е командировано или изпратено да замести друго наето или самостоятелно заето лице, което преди това е било назначено или изпратено по смисъла на настоящия член.

2. Лице, което обичайно осъществява дейност като самостоятелно заето лице в държава членка и което отива да осъществява подобна дейност в друга държава членка, продължава да бъде подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че предвидената продължителност на тази дейност не превишава 24 месеца и че лицето няма да замести друго командировано наето или самостоятелно заето лице.“

14. В член 13 след параграф 4 се вмъква следният параграф 4а:

„4а. Лице, което получава парични обезщетения за безработица от една държава членка и същевременно осъществява дейност като наето или самостоятелно заето лице в друга държава членка, е подчинено на законодателството на държавата членка, която изплаща обезщетенията за безработица.“

44 ОВ L 158, 30.4.2004 г., стр. 77.

45 ОВ L 28, 31.1.2014 г., стр. 17.

46 ОВ L 018, 21.1.1997 г., стр. 1.

15. В член 32 се добавя следният параграф 3:

„3. Когато член на семейството има производно право на обезщетения съгласно законодателството на повече от една държава членка, се прилагат следните правила за предимство:

- а) в случай на права, придобити на различни основания, редът на предимство е следният:
 - i) права, произтичащи от дейност като наето или самостоятелно заето лице на осигуреното лице;
 - ii) права, произтичащи от получаване на пенсия от страна на осигуреното лице;
 - iii) права, произтичащи въз основа на статута на пребиваване на осигуреното лице;
- б) в случай на производни права, предоставени на едно и също основание, редът на предимство се урежда от мястото на пребиваване на члена на семейството като допълнителен критерий;
- в) при невъзможност да се установи редът на предимство въз основа на посочените критерии, като последен критерий се прилага най-дългият период на осигуряване на осигуреното лице по национална пенсионна схема.“.

16. Член 34 се заличава.

17. След член 35 се добавя следната глава:

„ГЛАВА 1а

Обезщетения за дългосрочни грижи

Член 35а

Общи разпоредби

1. Без да се засягат специфичните разпоредби на настоящата глава, членове 17—32 се прилагат *mutatis mutandis* за обезщетенията за дългосрочни грижи.
2. Административната комисия съставя подробен списък на обезщетенията за дългосрочни грижи, които отговарят на критериите, съдържащи се в член 1 (хб) от настоящия регламент, като се посочва кои от обезщетенията са в натура и кои са парични обезщетения.
3. Чрез дерогация от параграф 1 държавите членки могат да предоставят парични обезщетения за дългосрочни грижи в съответствие с другите глави от дял III, ако обезщетението и специфичните условия, приложими за него, са изброени в приложение XII, и при условие че резултатът от тази координация е поне толкова благоприятен за бенефициерите, колкото ако обезщетението е координирано съгласно настоящата глава.

Член 35б

Припокриване на обезщетения за дългосрочни грижи

1. Ако получателят на парични обезщетения за дългосрочни грижи, отпуснати съгласно законодателството на компетентната държава членка, получава същевременно и съгласно тази глава обезщетения за дългосрочни грижи в натура

болест от институцията по местопребиваване или престой в друга държава членка, и от институцията в първата държава членка също е поискано да възстанови разходите за тези обезщетения в натура съгласно член 35в, се прилага общата разпоредба за предотвратяване на припокриването на обезщетения, постановена в член 10, само със следното ограничение: от размера на паричните обезщетения се изважда възстановимата сума от обезщетенията в натура, изискуема по член 35в от институцията в първата държава членка.

2. Две или повече държави членки или техните компетентни органи могат да се споразумеят за други мерки или за допълнителни мерки, които не са по-неблагоприятни за съответните лица от принципите, установени в параграф 1.

Член 35в

Възстановяване на разходи между институциите

1. Член 35 се прилага *mutatis mutandis* за обезщетенията за дългосрочни грижи.
 2. Ако законодателството на държавата членка, в която се намира компетентната институция съгласно тази глава, не предвижда обезщетения за дългосрочни грижи в натура, институцията в тази държава членка, която е или би била компетентна съгласно глава 1 за възстановяване на разходите за обезщетения за болест в натура, предоставени в друга държава членка, се счита за компетентна и в съответствие с глава 1а.“.
18. В член 50, параграф 2 изразът „член 52, параграф 1, букви а) или б)“ се заменя с ”член 52, параграф 1, буква б)“.
19. Член 61 се заменя със следното:

„Член 61

Специални правила за сумиране на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост

1. Освен в случаите, посочени в член 65, параграф 2, член 6 се прилага, при условие че заинтересованото лице наскоро е било осигурено, наето или самостоятелно заето за период от поне три месеца съгласно законодателството, съгласно което претендира за получаването на обезщетения.
 2. Когато безработно лице не отговаря на условията за сумирането на периоди в съответствие с параграф 1, тъй като общата продължителност на последния му завършен осигурителен период, период на заетост или на самостоятелна заетост в тази държава членка е по-малък от три месеца, това лице има право на обезщетения за безработица в съответствие със законодателството на държавата членка, в която то е било осигурено преди това, при условията и ограниченията, предвидени в член 64а“.
20. Член 64 се изменя, както следва:
- а) В параграф 1, буква в) думата „три“ се заменя с „шест“, а изразът „от три месеца до максимум шест месеца“ се заменя с „от шест месеца до края на периода, за който лицето има право на обезщетения“;
 - б) В параграф 3 думата „три“ се заменя с „шест“, а изразът „максимум шест месеца“ се заменя с „края на периода, за който лицето има право на обезщетения“.
21. След член 64 се вмъква следният член 64а:

„Член 64 а

Специални правила за безработни лица, които са се преместили в друга държава членка, без да са изпълнени условията на член 61, параграф 1 и член 64

В случаите, посочени в член 61, параграф 2, компетентната държава за предоставянето на обезщетения за безработица е държавата членка, чието законодателство е било приложимо за безработното лице преди това. Те се предоставят за сметка на компетентната институция за срока, определен в член 64, параграф 1, буква в), ако безработното лице се регистрира в службите по заетостта в държавата членка на последната осигуровка и спазва условията, установени от законодателството на тази държава членка. Член 64, параграфи 2 — 4 се прилагат *mutatis mutandis*“.

22. Член 65 се заменя със следното:

„Член 65

Безработни лица, които са пребивавали в държава членка, различна от компетентната държава

1. Безработно лице, което по време на последната си дейност като наето или самостоятелно заето лице, е живяло в държава членка, различна от компетентната, се поставя на разположение на неговия работодател или на службите по заетостта в компетентната държава членка. Такова лице получава обезщетения в съответствие със законодателството на компетентната държава членка, както ако е пребивавало в тази държава членка. Тези обезщетения се отпускат от институцията на компетентната държава членка.

2. Чрез дерогация от параграф 1 напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като наето или самостоятелно заето лице е пребивавало в държава членка, различна от компетентната, и което не е било осигурено срещу безработица в продължение на поне 12 месеца изключително според законодателството на компетентната държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка на пребиваване. Такова лице получава обезщетения в съответствие със законодателството на държавата членка по пребиваване, както ако е било пълноправно осигурено срещу безработица в съответствие със законодателството в тази държава членка. Тези обезщетения се предоставят от институцията на държавата членка на пребиваване. Като алтернатива напълно безработното лице, посочено в настоящия параграф, което би имало право на обезщетение за безработица единствено съгласно националното законодателство на компетентната държава членка, ако живее в нея, може вместо това да избере да бъде на разположение на службите по заетостта в тази държава членка и да получава обезщетения в съответствие с нейното законодателство, както ако пребивава там.

3. Ако посоченото в параграф 1 или 2 напълно безработно лице не желае да се регистрира или да остане регистрирано в службите по заетостта в компетентната държава членка, след като е било регистрирано там, а предпочете да си търси работа в държавата членка на пребиваване или в държавата членка на последната си дейност, член 64 се прилага *mutatis mutandis*, с изключение на член 64, параграф 1, буква а). Компетентната институция може да удължи посочения в първото изречение на член 64, параграф 1, буква в) срок до края на периода, в който лицето има право на обезщетения.

4. Напълно безработното лице, посочено в настоящия член, може в допълнение към предоставянето си на разположение на службите по заетостта на компетентната държава членка да бъде на разположение на службите по заетостта и в другата държава членка.

5. Параграфи 2—4 не се прилагат за лица, които са безработни частично или през различни периоди“.

23. След член 68а се вмъква следното:

„Член 68б

Специални разпоредби за парични семейни обезщетения, предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете

1. Паричните семейни обезщетения, които са предназначени да заместят доходите по време на периоди за гледане на малко дете и са изброени в част 1 от приложение XIII, се предоставят единствено на лице, което е субект на законодателството на компетентната държава членка, без да възникват производни права за такива обезщетения за членовете на семейството му . Член 68а от настоящия регламент не се прилага за такива обезщетения, нито компетентната институция е длъжна да вземе предвид искане, подадено от другия родител, от лице, което се приема за родител, или от институция, която упражнява настойничество върху детето или децата съгласно член 60, параграф 1 от регламента за изпълнение.

2. Чрез дерогация от член 68, параграф 2, в случай на припокриване на права поради противоречия в законодателството или законодателствата, дадена държава членка може да отпусне на бенефициера семейното обезщетение, посочено в параграф 1, в пълен размер, независимо от сумата, предвидена съгласно първото законодателство. Държавите членки, които избират да прилагат такава дерогация, следва да бъдат изброени в част 2 на приложение XIII въз основа на семейните обезщетения, за които се отнася дерогацията.“.

24. В „ДЯЛ V ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ“ след член 75 се вмъква следният член 75а:

„Член 75 а

Задължения на компетентните органи

1. Компетентните органи правят необходимото техните институции да са запознати и да прилагат всички разпоредби, законодателни и други, включително решенията на Административната комисия, в областите, обхванати от настоящия регламент и регламента за изпълнение, и съгласно техните разпоредби.

2. С цел да се гарантира правилното определяне на приложимото законодателство компетентните органи насърчават сътрудничеството между институциите и инспекциите по труда в техните държави членки“.

25. След член 76 се вмъква следният член 76а:

„Член 76а

Правомощия за приемане на актове за изпълнение

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за определяне на процедурата, която да бъде следвана, за да се осигурят

еднакви условия за прилагане на членове 12 и 13 от настоящия регламент. В тези актове се установява стандартна процедура, в т.ч. срокове за:

- издаването, формата и съдържанието на преносим документ, който удостоверява кое законодателство в областта на социалната сигурност се прилага по отношение на притежателя;
- определяне на случаите, в които се издава такъв документ;
- елементите, които трябва да се проверят, преди такъв документ да бъде издаден;
- оттеглянето на документа, ако точността и валидността му бъдат оспорени от компетентната институция на държавата членка на заетост.

2. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011⁴⁷.

3. Комисията се подпомага от Административната комисия, която е комисия по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.⁴⁸

26. Добавя се следния член 87б:

„Член 87б

Преходна разпоредба за прилагането на Регламент (ЕС) xxxx⁴⁸

1. Не се придобиват права съгласно Регламент (ЕС) xxxx за периода, предхождащ датата на прилагане.

2. Всеки осигурителен период и, когато е необходимо, всеки период на заетост, самостоятелна заетост или пребиваване, завършен съгласно законодателството на държава членка преди [датата на прилагане на Регламент (ЕС) xxxx] в съответната държава членка, се зачита за определянето на правата, придобити съгласно настоящия регламент.

3. В съответствие с параграф 1 право по Регламент (ЕС) xxxx се придобива дори когато то се отнася до осигурителен случай, настъпил преди датата на прилагането му в съответната държава членка.

4. Членове 61, 64 и 65 от настоящия регламент, в сила преди [датата на влизане в сила на Регламент (ЕС) xxxx], продължават да се прилагат за обезщетенията за безработица, предоставени на лица, чиято безработица е започнала преди тази дата.“.

27. Член 88 се заменя със следното:

„Член 88

Делегиране на правомощия за актуализиране на приложенията

Европейската комисия е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 88а, за да изменя периодично приложенията към настоящия регламент и регламента за изпълнение в резултат на искане от страна на Административната комисия.

Член 88а

⁴⁷ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13—18.

⁴⁸ [Да се въведе].

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
 2. Делегираните правомощия по член 88 се предоставят на Европейската комисия за неопределен срок, считано от [дата на влизане в сила на Регламент (ЕС) xxxx].
 3. Делегирането на правомощия, посочено в член 88, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. Решението за оттегляне прекратява делегирането на правомощията, посочени в настоящото решение. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
 4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.
 5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява за това едновременно Европейския парламент и Съвета.
 6. Делегиран акт, приет съгласно член 88, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“.
28. Приложения I, II, III, IV, X и XI се изменят в съответствие с приложението към настоящия регламент.
29. Приложения XII и XIII се вмъкват в съответствие с приложението към настоящия регламент.

Член 2

Регламент (ЕО) № 987/2009 се изменя, както следва:

1. След съображение 18 се вмъква следното съображение:

„(18а) Изискват се конкретни правила и процедури за възстановяване на разходите за обезщетения, възникнали в държава членка на пребиваване, ако съответните лица са осигурени в друга държава членка. Държавите членки, които искат да си възстановят сума въз основа на фиксирани разходи, уведомяват за средните годишни разходи на лице в рамките на определен срок, за да се позволи възстановяването да се извърши възможно най-бързо. Ако дадена държава членка не е в състояние да предостави информация за средните годишни разходи на лице във всяка възрастова група за конкретна референтна година, е необходимо да се предвиди алтернатива, така че държавата членка да може да представи искания за въпросната година въз основа на средните годишни разходи, публикувани преди това в Официален вестник.

Възстановяването на разходите за обезщетения в натура въз основа на фиксирани суми следва максимално да се доближава до действително направените разходи; поради това дерогацията от задължението за уведомление следва да подлежи на одобрение от страна на Административната комисия и не следва да се предоставя за втора поредна година.“.

2. Съображение 19 се заменя със следното:

„(19) Процедурите между институциите за взаимопомощ при събирането на вземания в областта на социалната сигурност следва да бъдат засилени, за да се гарантира по-ефективното събиране и безпроблемното функциониране на схемите за социална сигурност. Ефективното събиране е и средство за предотвратяване на злоупотребите и измамите и справяне с тях и начин да се гарантира устойчивостта на схемите за социална сигурност. Това включва приемането на нови процедури, като се вземат за основа редица съществуващи разпоредби от Директива 2010/24/ЕС на Съвета относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки⁴⁹, по-специално чрез приемането на единен инструмент за изпълнение и стандартни процедури за искане на взаимна помощ и уведомяването относно инструментите и мерките, свързани със събирането на вземания в областта на социалната сигурност.“

3. След съображение 24 се вмъкват следните съображения:

„(25) Административната комисия прие Решение № Н5 от 18 март 2010 г. относно сътрудничеството в борбата с измамите и грешките в рамките на Регламент (ЕО) № 883/2004 на Съвета и Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета за координация на системите за социална сигурност⁵⁰, в което се подчертава, че действията за борба с измамите и грешките са част от правилното прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на настоящия регламент. Ето защо в интерес на правната сигурност настоящият регламент съдържа ясна правна основа, позволяваща на компетентните институции да обменят лични данни със съответните органи в държавата членка на престой или пребиваване за лица, чиито права и задължения съгласно Регламент (ЕО) № 883/2004 и настоящия регламент вече са установени, с цел разкриване на измами и грешки, като част от текущото правилно изпълнение на тези регламенти. Необходимо е също така да се уточнят обстоятелствата, при които може да се обработват лични данни за цели, различни от социалното осигуряване, в т.ч. да се следи спазването на законовите задължения на равнището на Съюза или на национално равнище в областта на труда, здравеопазването и безопасността, имиграцията и данъчното право.

(26) За да се защитят правата на засегнатите лица, държавите членки следва да гарантират, че данните в заявките и отговорите са необходими и пропорционални за правилното прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на настоящия регламент, в съответствие с европейското законодателство за защита на данните. Отнемането на правото на обезщетение не следва да се извършва автоматично в резултат на обмена на данни, а всяко решение, взето въз основа на обмена на данни, трябва да зачита основните права и свободи на

49 ОВ L 84, 31.3.2010 г., стр. 1.

50 ОВ 2010/C 149/05.

съответното физическо лице, да е основано на достатъчно факти и да може да подлежи на обжалване.“.

4. В член 1, параграф 2 след буква д) се добавя следната буква:

„да) „измама“ означава всяко преднамерено действие или бездействие с цел получаване на социалноосигурителни обезщетения или избягване на плащане на вноски за социално осигуряване, в противоречие с правото на дадена държава членка;“.

5. В член 2 след параграф 4 се добавят следните параграфи 5—7:

„5. Когато правата или задълженията на дадено лице, за което са приложими основният регламент и регламентът за изпълнение, са установени или определени, компетентната институция може да изисква от институцията в държавата членка на пребиваване или престой да предостави лични данни за това лице. Искането за данни и свързания с него отговор се отнасят до информация, която да даде възможност на компетентната държава членка да установи неточност във фактите, на които се основава даден документ или решение за определяне на правата и задълженията на дадено лице по силата на основния регламент или регламента за изпълнение. Искане може да бъде направено и когато няма съмнение относно валидността или точността на информацията, която се съдържа в документа или на която се основава решението в конкретен случай. Искането за информация и отговорът към него трябва да бъдат необходими и пропорционални.

6. Административната комисия съставя подробен списък на видовете данни в заявките и отговорите, които могат да бъдат направени съгласно параграф 5, а Европейската комисия дава на този списък необходимата гласност. Разрешени са единствено данните и отговорите, поместени в списъка.

7. Искането за данни и отговорът на това искане се изготвят в съответствие с изискванията на Регламента на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (Общ регламент относно защитата на данните)⁵¹, както се предвижда и в член 77 от основния регламент.“.

6. В член 3 параграф 3 се заменя със следния текст:

„3. Когато събират, изпращат или обработват лични данни съгласно своето законодателство за целите на прилагането на основния регламент, държавите членки гарантират, че съответните лица имат възможност да упражняват напълно правата си във връзка със защитата на лични данни, в съответствие с разпоредбите на Съюза относно защитата на физическите лица при обработването на лични данни и свободното движение на такива данни, по-конкретно по отношение на правата да имат достъп, да коригират, да възразяват срещу обработването на такива лични данни, и че на тези лица е предоставена изчерпателна информация относно предпазните мерки по отношение на автоматичните индивидуални решения. Субектът на данни следва да може да упражни правото си на достъп до личните си данни, обработвани съгласно настоящия регламент, не само като се обърне към

51

[Да се въведе].

органа, който контролира данните, но и чрез компетентната институция на държавата, в която пребивава.“.

7. В член 5 параграфи 1 и 2 се заменят със следното:

„1. Документи, които са издадени от институция на държава членка и показват положението на дадено лице за целите на прилагането на основния регламент и на регламента за изпълнение, и подкрепящите доказателства, въз основа на които са издадени документите, се приемат от институциите на останалите държави членки, доколкото не са отнети или обявени за невалидни от държавата членка, в която са били издадени. Тези документи са валидни само ако в тях са попълнени всички раздели, посочени като задължителни.

2. При съмнение относно валидността на документ или точността на фактите, на които той се основава, институцията на държавата членка, която получава документа, отправя питане до издаващата институция за необходимите разяснения и, когато е уместно, отнемането на този документ.

а) При получаването на такова искане институцията, издала документа, преценява отново основанията за издаването му и, при необходимост, го отнема или коригира в срок от 25 работни дни от датата на получаване на искането. При разкриване на случай на неоспорима измама, извършена от заявителя на документа, издаващата институция следва незабавно да отнеме или да коригира документа, при това с обратно действие.

б) Ако при преразглеждането на основанията за издаването на документа издаващата институция не е в състояние да открие грешка, тя изпраща на институцията, отправила искането, всички подкрепящи доказателства в срок от 25 работни дни от датата на получаване на искането. При спешни случаи, когато причините за спешността са посочени ясно в искането, това трябва да бъде направено в срок от два работни дни от получаването на искането, независимо от обстоятелството, че издаващата институция може да не е приключила с преценката си съгласно буква а) по-горе.

в) Ако след получаване на подкрепящите доказателства институцията, отправила искането, продължава да има съмнения относно валидността на документ или точността на фактите, върху които се основават съдържащите се в него сведения, тя може да представи доказателства в полза на това и да отправи искане за допълнителни разяснения и, когато е уместно, за отнемането на този документ от издаващата институция в съответствие в процедурата и сроковете, посочени по-горе.“.

8. Член 14 се изменя, както следва:

а) Параграф 1 се заменя със следното:

“1. С цел прилагането на член 12, параграф 1 от основния регламент „лице, което осъществява дейност като наето лице в държава членка от името на работодател, който обичайно осъществява дейността си в нея, и което е командировано от този работодател по смисъла на Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги⁵² или изпратено от този работодател в друга държава членка“ включва лице, което е наето с цел да бъде командировано или изпратено в друга държава членка, при

условие че непосредствено преди лицето да започне работа спрямо него вече се е прилагало законодателството на изпращащата държава членка в съответствие с дял II от основния регламент.“.

б) Параграф 5а се заменя със следното:

„5а. С цел прилагането на дял II от основния регламент „седалище или място на дейност“ се отнася за седалище или място на дейност, където се вземат основните решения на предприятието и където се изпълняват функциите по неговото централно управление, при условие че предприятието извършва основна дейност в тази държава членка. В противен случай се смята, че то се намира в държавата членка, където е центърът на икономически интерес на предприятието, определен в съответствие с критериите, посочени в параграфи 9 и 10.“.

в) След параграф 11 се добавя нов параграф 12:

“12. Ако лице, което пребивава извън територията на Съюза, извършва дейност като наесто или самостоятелно заето лице в две или повече държави членки, и ако това лице, по силата на националното законодателство на една от тези държави членки, е субект на законодателството на тази държава, разпоредбите на основния регламент и на регламента за изпълнение относно определянето на приложимото законодателство се прилагат *mutatis mutandis*, при условие че за негово място на пребиваване се счита държавата членка, в която се намира седалището или мястото на дейност на предприятието или на неговия работодател или центъра на интереси на неговата дейност.“

9. Член 15, параграф 2 се заменя със следното:

“2. Параграф 1 се прилага *mutatis mutandis* за лицата, попадащи в обхвата на член 11, параграф 3, буква г) и член 11, параграф 5 от основния регламент.“

10. В член 16 параграфи 1, 2, 3 и 5 се заменят със следното:

„1. Лицето, упражняващо дейност в две или повече държави членки, или неговият работодател уведомява за това институцията, определена от компетентния орган на държавата членка на пребиваване.

2. Определената институция по мястото на пребиваване незабавно определя законодателството, приложимо спрямо съответното лице, като взема предвид член 13 от основния регламент и член 14 от регламента за изпълнение. Институцията уведомява определените институции на всяка държава членка, в която се извършва дейност или в която се намира работодателят.

3. Ако тази институция установи, че се прилага законодателството на друга държава членка, тя взема временно решение и незабавно уведомява за това си решение институцията на държавата членка, която счита за компетентна. Решението става окончателно в срок от два месеца след като институцията, определена от компетентните органи на съответната държава членка, е била информирана за него, освен ако тази институция не информира първата институция и заинтересованите лица, че все още не може да приеме временното определяне или че е на друго мнение по този въпрос.

5. Компетентната институция на държавата членка, чието законодателство е определено за приложимо временно или окончателно, незабавно уведомява за това съответното лице и/или неговия работодател. “

11. След член 19, параграф 2 се добавят следните параграфи:

“3. Когато от дадена институция се изисква да издаде декларацията, посочена по-горе, тя трябва да направи адекватна оценка на съответните факти и да гарантира, че информацията, въз основа на която е предоставена декларацията, е вярна.

4. Когато това е необходимо за упражняването на законодателни правомощия на национално равнище или на равнището на Съюза, съответната информация относно социалноосигурителните права и задължения на засегнатите лица се обменя директно между компетентните институции и инспекциите по труда, имиграционните или данъчните органи на засегнатите държави; този обмен може да включва обработването на лични данни за цели, различни от упражняването или защитата на правата и задълженията по силата на основния регламент и на настоящия регламент, по-специално, за да се гарантира спазването на съответните правни задължения в областта на труда, здравеопазването и безопасността, имиграцията и данъчното право. Допълнителни условия се установяват с решение на Административната комисия.

5. Компетентните органи са длъжни да предоставят конкретна и адекватна информация на съответните лица относно обработването на личните им данни в съответствие с изискванията на Регламента на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (Общ регламент относно защитата на данните)⁵³, както се предвижда и в член 77 от основния регламент, както и да спазват изискванията по член 3, параграф 3 от настоящия регламент.“

12. След член 20 се вмъква следният член 20а:

„Член 20а

Правомощия за приемане на актове за изпълнение

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема актове за изпълнение за определяне на процедурата, която да бъде следвана, за да се осигурят еднакви условия за прилагането на членове 12 и 13 от основния регламент. В тези актове се установява стандартна процедура, в т.ч. срокове за:

- издаването, формата и съдържанието на преносим документ, който удостоверява кое законодателство в областта на социалната сигурност се прилага по отношение на притежателя;
- определяне на случаите, в които се издава такъв документ;
- елементите, които трябва да се проверят преди такъв документ да бъде издаден;
- оттеглянето на документа, ако точността и валидността му бъдат оспорени от компетентната институция на държавата членка на заетост.

2. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011⁵⁴.

⁵³ [Да се въведе].

⁵⁴ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13—18.

3. Комисията се подпомага от Административната комисия, която е комисия по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.“

13. В дял III, глава 1 заглавието се заменя със следното:
„Обезщетения за болест, за майчинство и съответните им обезщетения за гледане на малко дете от бащата и обезщетения за дългосрочни грижи“.
14. В края на член 23 се добавя следното изречение:
„Тази разпоредба се прилага *mutatis mutandis* за обезщетенията за дългосрочни грижи“.
15. В член 24, параграф 3 думите „и 26“ се заменят с „26 и 35а“.
16. В член 28, параграф 1 след думите „съгласно член 21, параграф 1 от основния регламент“ се добавя изразът „в съответствие с член 35а от него“.
17. Член 31 се изменя, както следва:
в) Заглавието се заменя със следното:
„Прилагане на член 35б от основния регламент“;
- г) В параграф 1 думите „член 34“ се заменят с „член 35б“;
- д) В параграф 2 думите „член 34, параграф 2“ се заменят с „член 35а, параграф 2“;
18. В член 32 след параграф 3 се добавя следният параграф 4:
„4. „Този член се прилага *mutatis mutandis* за обезщетенията за дългосрочни грижи.“
19. В член 43, параграф 3, втора алинея се заличава.
20. В член 55, параграф 4, трета алинея думите „По искане на компетентната институция“ се заличават.
21. В член 55, параграф 7 думите „член 65а, параграф 3“ се заменят с „член 64а и член 65а, параграф 3“.
22. След член 55 се вмъква следният член 55а:

„Член 55 а

Задължение на службата по заетостта на държавата членка на последната осигуровка

В случая, посочен в член 61, параграф 2 от основния регламент, институцията на държавата членка на последната осигуровка незабавно изпраща на компетентната институция на държавата членка на предишните осигуровки документ, който съдържа: датата, на която съответното лице е станало безработно, периода на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно нейното законодателство, обстоятелства, свързани с безработица, които биха могли да повлияят на правото на обезщетения, датата на регистрация като безработно лице и неговия адрес.“

23. Член 56 се изменя, както следва:
- а) В параграф 1 думите „член 65, параграф 2“ се заменят с „член 65, параграф 4“;
- б) Параграф 3 се заличава.

24. Дял IV, глава 1 се преименува, както следва:

„ГЛАВА I

Възстановяване на разходи за обезщетения при прилагането на членове 35, 35в и 41 от основния регламент“

25. В член 64, параграф 1 първо тире се заменя със следния текст:

„ - индексът ($i = 1, 2, 3$ и 4) представлява четирите възрастови групи, използвани за изчисляване на фиксираните суми:

$i = 1$: лица на възраст под 65 години,

$i = 2$: лица на възраст от 65 до 74 години,

$i = 3$: лица на възраст от 75 до 84 години,

$i = 4$: лица на възраст 85 години и повече,“

26. Член 65 се заменя със следното:

„Член 65

Уведомяване за средните годишни разходи

1. Одиторският съвет се уведомява за средните годишни разходи за едно лице във всяка възрастова група за конкретна година не по-късно от края на втората година след въпросната година.

2. Средните годишни разходи, за които е изпратено уведомление в съответствие с параграф 1, се публикуват ежегодно в *Официален вестник на Европейския съюз* след одобрение от Административната комисия.

3. Когато дадена държава членка не е в състояние да изпрати уведомление за средните разходи за конкретна година до крайния срок, посочен в параграф 1, тя трябва в същия срок да поиска от Административната комисия и одиторския съвет разрешение да използва средните годишни разходи за тази държава членка, публикувани в Официален вестник в годината, предхождаща тази, за която не е подадено уведомление. При искане на такова разрешение държавата членка трябва да обясни причините, поради които не е в състояние да изпрати уведомление за средните годишни разходи за въпросната година. Ако Административната комисия, след като разгледа становището на одиторския съвет, одобри искането на държава членка, горепосочените средни годишни разходи се публикуват в *Официален вестник на Европейския съюз*.

4. Дерогацията, предвидена в параграф 3, не се предоставя за втора поредна година.“.

27. Член 70 се заличава.

28. Член 73 се заменя със следното:

„Член 73

Уреждане на обезщетения и вноски, неправомерно предоставени или заплатени в случай на временно отпускане на обезщетения или промяна с обратно действие на приложимото законодателство

1. При промяна с обратно действие на приложимото законодателство, в т.ч. случаи по член 6, параграфи 4 и 5 от регламента за изпълнение, в срок до три месеца от момента на определяне на приложимото законодателство или на

посочване на институцията, отговорна за изплащането на обезщетенията, институцията, която неправомерно е изплатила паричните обезщетения, съставя отчет за изплатената сума и го изпраща на институцията, която е определена за компетентна, с цел възстановяването на тези обезщетения.

Същото се отнася и за обезщетения в натура, които се възстановяват от институцията, определена за компетентна в съответствие с дял IV от регламента за изпълнение.

2. Институцията, определена за компетентна за изплащането на паричните обезщетения, приспада дължимата сума на институцията, която не е била компетентна или е била компетентна само временно, от просрочените суми по съответните обезщетения, които дължи на въпросното лице, и незабавно превежда приспаданата сума на последната институция.

Ако сумата на неправомерно изплатените обезщетения надхвърля просрочените суми, дължими от институцията, определена като компетентна, или ако такива просрочени суми не съществуват, определената за компетентна институция приспада тази сума от текущите плащания при спазване на условията и ограниченията, приложими за този вид процедура на прихващане съгласно законодателството, прилагано от нея, и незабавно превежда приспаданата сума на институцията, която неправомерно е изплатила паричните обезщетения.

3. Институция, която неправомерно е получила вноски от юридическо и/или физическо лице, не възстановява въпросните суми на лицето, което ги е платило, докато институцията, посочена за компетентна, не потвърди сумите, дължими ѝ от въпросното лице.

По искане на институцията, определена за компетентна, което се отправя най-късно три месеца след като бъде определено приложимото законодателство, институцията, която неправомерно е получила вноски, ги превежда на институцията, посочена за компетентна за същия период, с цел да бъде уредено положението по отношение на вноските, дължими от юридическото и/или физическото лице. Преведените вноски със задна дата се считат за платени на институцията, определена за компетентна.

Ако сумата на неправомерно изплатените вноски надхвърля сумата, която юридическото и/или физическото лице дължи на институцията, определена за компетентна, неправомерно получената вноските институция възстановява надплатената сума на съответното юридическо и/или физическо лице.

4. Наличието на срокове съгласно националното законодателство не е основателна причина за отказ за уреждането на искове между институциите съгласно настоящия член.

5. Настоящият член не се прилага за искове, свързани с периоди, по-стари от 60 месеца към датата на започване на процедура в съответствие с член 5, параграф 2 или член 6, параграф 3 от настоящия регламент.“

29. В член 75 след параграф 3 се добавя следният параграф 4:

„4. Информацията, обменяна в съответствие с настоящия раздел, може да бъде използвана с цел изчисляване и събиране, в т.ч. прилагането на защитни мерки по отношение на вземане, и освен това може да се използва за целите на

изчисляването и събирането на данъци и мита по член 2 от Директива 2010/24/ЕС относно взаимната помощ при събиране на вземания, свързани с данъци, такси и други мерки⁵⁵. Когато възстановяването на вноски за социално осигуряване се отнася до лице, което пребивава или се намира в друга държава членка, държавата членка, която следва да направи възстановяването, може да информира без предварително искане държавата членка на пребиваване или престой за предстоящото възстановяване. “

30. В член 76 след параграф 3 се добавя следният параграф 3а :

„3а. Параграф 3 при никакви обстоятелства не може да се тълкува като разрешение държавата членка на органа, получил искането, да откаже да предостави информация, само защото информацията се държи от банка, друга финансова институция, лице, посочено или действащо като агент или доверено лице, или защото се отнася до капиталови дялове на лице.“

31. Член 77 се изменя, както следва:

а) Параграф 2 се заменя със следния текст:

„2. Искането за уведомяване се придружава от стандартен формуляр, който съдържа най-малко следната информация:

а) име, адрес и друга информация, която е от значение за идентифицирането на адресата;

б) целта на уведомяването и срокът, в рамките на който следва да се извърши уведомяването;

в) описание на приложения документ, както и на характера и размера на съответното вземане;

г) наименование, адрес и други данни за контакт относно:

i) службата, която носи отговорност по отношение на приложения документ, и, в случай че е различна,

ii) службата, в която може да бъде получена по-подробна информация относно документа, за който е било извършено уведомяване, или относно възможностите за обжалване на задължението за плащане.“

б) След параграф 3 се добавят следните параграфи 4, 5 и 6:

„4. Органът заявител подава искане за уведомяване съгласно настоящия член само когато не е в състояние да извърши уведомяването в съответствие с правилата, уреждащи уведомяването относно съответния документ в своята държава членка, или когато подобно уведомяване би довело до прекомерни трудности.

5. Органът, получил искането, гарантира, че уведомяването в неговата държава членка е извършено в съответствие с действащите в същата тази държава членка национални законови и подзаконови разпоредби и административни практики.

6. Параграф 5 не засяга която и да е друга форма на уведомяване, възприета от компетентен орган на държавата членка на органа заявител в съответствие с действащите в тази държава членка разпоредби.

Компетентен орган, установен в държавата членка на органа заявител, може да уведоми пряко адресат, който се намира на територията на друга държава членка, за всеки документ чрез препоръчано писмо или по електронен път. “

32. Член 78 се изменя, както следва:

а) Параграф 1 се заменя със следния текст:

„1. По желание на органа заявител органът, получил искането, събира вземания, които са предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа заявител. Всяко искане за събиране на вземания се придружава от единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа, получил искането.“

б) В параграф 2, точка б) се заличава.

в) Параграф 3 се заменя със следното:

„3. Преди органът заявител да поиска събиране на вземане, се прилагат съответните процедури по събиране на вземания, съществуващи в законодателството на неговата държава членка, освен при следните случаи:

а) когато е очевидно, че в държавата членка на органа заявител не съществуват активи за покриване на вземането или че тези процедури няма да доведат до цялостно плащане на вземането, и когато органът заявител разполага с конкретна информация, че съответното лице разполага с активи в държавата членка на органа, получил искането;

б) когато прибягването до такава процедура в държавата членка на органа заявител би довело до прекомерни трудности.“

г) Вмъква се следният параграф 6:

„6. Към искането за събиране на вземане може да се приложат и други документи, свързани с вземането, издадени в държавата членка на органа заявител.“

33. Член 79 се заменя със следното:

„Член 79

Правен инструмент, позволяващ събирането на вземания

1. Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа, получил искането, отразява основното съдържание на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки и представлява единственото основание за мерките за събиране на вземания и защитните мерки, предприети в държавата членка на органа, получил искането. Не е необходим никакъв акт за неговото признаване, допълване или заместване в тази държава членка.

2. Единният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки включва:

- а) име, адрес и всяка друга полезна информация, свързана с установяването на самоличността на съответното физическо или юридическо лице и/или на трета страна, държаща активите му;
- б) име, адрес и всяка друга информация, имаща отношение към службата, която е отговорна за оценка на вземането, и, в случай че е различна, службата, в която може да бъде получена по-подробна информация относно вземането или относно възможностите за обжалване на задължението за плащане;
- в) информация за определянето на правния инструмент, позволяващ изпълнението, издаден в държавата членка на органа заявител;
- г) описание на искането, включително естеството му, обхванатия от него период, дати, които могат да бъдат от полза за изпълнителния процес, както и дължимата сума, в т.ч. главницата, лихвата, глоби, административни санкции и всякакви други дължими такси и разходи, посочени в паричните единици на държавите членки на страните, отправили и получили искането;
- д) датата на уведомяване на адресата за правния инструмент от органа заявител и/или органа, получил искането;
- е) началната дата и срока, в който е възможно изпълнението по силата на действащото законодателство в държавата членка на органа заявител;
- ж) всяка друга имаща отношение информация.“.

34. Член 80 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 второто изречение се заменя със следното:

„При спазване на член 85, параграф 1а органът, получил искането, превежда на органа заявител цялата събрана от него сума по вземането“.

- б) в параграф 2 втора алинея се заменя със следното:

„Считано от датата на получаване на искането за събиране на вземане органът, получил искането, начислява лихва за забавено плащане в съответствие със законовите, подзаконовите и административните разпоредби, действащи в неговата държава членка“.

35. Член 81 се изменя, както следва:

- а) Параграф 1 се заменя със следното:

„1. Ако в хода на процедурата по събиране заинтересована страна оспори вземането, първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа заявител или единния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа, получил искането, или пък валидността на уведомяването, извършено от компетентен орган в държавата членка на органа заявител, тази заинтересована страна отнася въпроса до компетентните органи в държавата членка на органа заявител в съответствие с действащото в тази държава членка законодателство. Органът заявител уведомява незабавно органа, получил искането, за това действие. Заинтересованата страна също може да уведоми органа, получил искането, за това действие.“

- б) Параграф 3 се заменя със следното:

„Когато спорът се отнася до изпълнителни мерки, предприети в държавата членка на органа, получил искането, или до валидността на уведомлението,

направено от този орган, въпросът се отнася до компетентния орган на тази държава членка в съответствие с нейните законови и подзаконови разпоредби.“

в) Параграф 4 се заменя със следното:

„4. Органът заявител незабавно информира органа, получил искането, за всяко последващо изменение на искането си за събиране на вземане или за оттегляне на това си искане, посочвайки причините за изменението или оттеглянето.“

г) Добавя се следният параграф 5:

„5. Ако искането е изменено в резултат на решение на компетентния орган, посочен в член 81, параграф 1, органът заявител представя това решение заедно с преработен единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа, получил искането. Тогава органът, получил искането, предприема мерки за събиране въз основа на преработения инструмент.

Прилагането на мерките за събиране или защитните мерки, които вече са предприети въз основа на първоначалния единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа, получил искането, може да продължи въз основа на преработения инструмент, освен ако искането е изменено в резултат на недействителност на първоначалния инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа заявител или на първоначалния единен инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа, получил искането.

Членове 79 и 81 се прилагат във връзка с преработения инструмент.“

36. Член 82, параграф 1, буква б) се заменя със следното:

„б) да оказва съдействието, предвидено в членове 76—81 от регламента за изпълнение, ако първоначалното искане по членове 76—78 от регламента за изпълнение се отнася до вземания, по-стари от пет години, считано от датата на падежа на вземането в държавата членка на органа заявител до датата на първоначалното искане за помощ. Ако обаче вземането или първоначалният инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа заявител бъдат оспорени, се счита, че петгодишният период започва да тече от момента, в който се установи, че вземането или инструмента, позволяващ събирането, повече не подлежат на оспорване.

Освен това, когато компетентните органи на държавата членка на органа заявител са позволили отсрочено или разсрочено плащане, се счита, че петгодишният период започва да тече от момента на изтичане на срока на пълното плащане.

В тези случаи обаче органът, получил искането, не е длъжен да предостави помощ във връзка с вземания, чиято давност надвишава десет години, считано от датата на падежа на вземането в държавата членка на органа заявител.“

37. Член 84 се заменя със следното:

„Член 84

Защитни мерки

1. При обосновано искане на органа заявител органът, получил искането, предприема защитни мерки, ако това е допустимо съгласно националното му

законодателство и е в съответствие с националните му административни практики, за да осигури събирането, когато вземане или инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа заявител е обжалван(о) към момента на отправяне на искането, или когато вземането все още не е предмет на инструмент за предприемане на изпълнителни мерки в държавата членка на органа заявител, доколкото съгласно националното законодателство и административните практики на държавата членка на органа заявител в подобна ситуация също са възможни защитни мерки.

Документът, позволяващ налагане на защитни мерки в държавата членка на органа заявител и отнасящ се до вземането, за събирането на което е отправено искане за взаимна помощ, ако има такъв, се прилага към искането за защитни мерки в държавата членка на органа, получил искането. Не е необходим никакъв акт за признаването, допълването или заместването на този документ в държавата членка на органа, получил искането.

2. Към искането за защитни мерки може да се приложат и други документи, свързани с вземането, издадени в държавата членка на органа заявител.

3. За целите на прилагането на първа алинея условията и процедурите, установени в членове 78, 79, 81 и 82 от регламента за изпълнение, се прилагат *mutatis mutandis*.“.

38. В член 85 след параграф 1 се добавя следният параграф 1а:

„1а Когато разходите, свързани със събирането, не могат да бъдат събрани от длъжника в допълнение към сумата по вземането, те се приспадат от евентуалната събрана сума или, когато това не е възможно, биват възстановени от органа заявител. Органът заявител и органът, получил искането, могат да се споразумеят за специфично за конкретния случай възстановяване или за отказ от възстановяване на тези разходи.“

39. След член 85 се добавя член 85а, както следва:

„Член 85а

Присъствие в административни служби и участие в административни разследвания

1. С оглед насърчаване на взаимната помощ, предвидена в настоящия раздел, по споразумение между органа заявител и органа, получил искането, и в съответствие с условията, посочени от органа, получил искането, длъжностни лица, които са упълномощени от органа заявител, могат:

а) да присъстват в службите, в които административните органи на държавата членка на органа, получил искането, изпълняват своите задължения;

б) да присъстват по време на административни разследвания, извършвани на територията на държавата членка на органа, получил искането;

в) да подпомагат компетентните длъжностни лица на държавата членка на органа, получил искането, по време на съдебни процедури в тази държава членка.

2. При условие че това е разрешено съгласно действащото законодателство в държавата членка на органа, получил искането, споразумението, посочено в параграф 1, буква б), може да предвижда, че длъжностни лица от държавата

членка на органа заявител могат да разпитват физически лица и да разглеждат досиета.

3. Длъжностни лица, оправомощени от органа заявител, които се възползват от възможностите, предоставени им съгласно параграфи 1 и 2, могат по всяко време да представят оправомощаващ ги писмен документ, удостоверяващ тяхната самоличност и качеството им на длъжностни лица.“.

40. Член 87 се изменя, както следва:

а) В параграф 4 препратката към „член 34“ се заличава и се заменя с „член 1 (хб)“;

б) в края на параграф 6 се добавя следното изречение:

„Въпреки това, ако институцията, от която е било поискано да извърши проверката, също използва заключенията за предоставяне на обезщетения на съответното лице съгласно прилаганото от нея законодателство, тя не може да иска възстановяването на разходите, посочени в предходното изречение.“.

41. Член 89, параграф 3 се заличава.

42. Член 92 се заличава.

43. В член 93 думите „член 87“ се заменят с „членове 87 – 87б“.

44. В член 94а се добавя следното:

„Член 94 а

Преходна разпоредба относно обезщетенията за безработица

До влизането в сила на Регламент (ЕС) XXX, членове 56 и 70 от текста на регламента за изпълнение, който е в сила преди [датата на влизане в сила на Регламент (ЕС) xxxx], продължават да се прилагат по отношение на обезщетенията за безработица, отпуснати на лица, които са станали безработни преди тази дата.“.

45. Член 96 се изменя, както следва:

а) Второто изречение на параграф 1 се заменя, както следва:

„При все това, с изключение на член 107, Регламент (ЕИО) № 574/72 остава в сила и продължава да има правно действие за целите на: “;

б) След параграф 1 се добавя нов параграф 1а:

„1а. За целите на законодателството, посочено в параграф 1, правилата за конвертиране на валути се уреждат от член 90 от настоящия регламент.“.

Член 3

Настоящият регламент влиза в сила на първия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател